

GEOGRAFIA EMINESCIANĂ

Geografia eminesciană devine o problemă specială: e mult prea puțin spațialitate, în schimb, este enormă problematizare. Geografia eminesciană este orientare nu în spațiu, cât în spirit: ea este angajare totală a psihicului, pentru a consuma determinantele amurgului zeilor, pentru a-l slei pe Dumnezeu-Întrebarea, a-l nega chiar, cu ură și revoltă, pe Dumnezeu-Ormuzd, pentru a-l determina pe Dumnezeu-Ahriman să se decidă spre cooperare, în scopul demolării iluziei și reușitei Revelației ca mit. Geografia eminesciană devine criza supremă a conștiinței, devine problemă de religie, de a re-lega Spiritul de sursele sale energetice necorupte, nepoluate, nefalsificate. Geografia eminesciană devine problema regăsirii de sine.

În mod normal, atunci când este vorba de obsesiile și revelațiile (centripete, spre un ocult centru psihic) unui poet, ar trebui pus în discuție un **topos sacru**. În mod excepțional, la Eminescu, datorită concepției explicitate în poemul *Demonism* (I-228), trebuie identificată o **geografie sacră** (adică, se respectă etimonul **ge** = pământ): Pământul, la Eminescu, a) este titanul ahrimanic, răzvrătit contra lui Ormuzd-cel fals și falsificator, răzvrătit contra întregii creații falsificate și nocive (prin structurarea cauzatoare de suferință, prin rea întocmire și rău imanent, invadând și impregnând ca un cancer, semantica lumii ormuzdiene), și b) este lume ocultă (astru ocult, suprasensibil), evoluând dinspre spiritualitate pură și neutră, spre substanțialitatea spirituală, care permite celor trei corpuri ale Ființei (fizic, eteric și astral) să primească, în sânul lor, Eul.¹

Pământul ahrimanic cere întoarcerea la **fire** (natura originară, paradisiacă, necoruptă) a omului - și întoarcerea la **dreptate**, ca echilibrare-terapie a Spiritului, mutilat și deturnat funcțional de către răul ormuzdian, **dreptate** - ca acțiune intimă și continuă, de exorcizare de fals-falsificare-iluzie-iluzionare-rău-răutate.

Pământul, ca lume ocultă^{*}, reprezintă un șir de stadii prin care trece planeta pământesc-spirituală, din punctul de vedere al științei spirituale, până când forțele spirituale zidesc Eul (și trupul Eului), forțele spirituale lăsând urme, copii ale lor, exacte, în temelia spirituală a lumii. Aceste urme nepieritoare a tot ce este spiritual, ca "*grandioasă panoramă spirituală*", în care se corelează, descriptiv, evoluția omului și evoluția Pământului (în plan suprasensibil), alcătuiesc

¹ Cf. Rudolf Steiner, *Știința spirituală*, Ed. Rustenis, 1925, p.109-111.

* Dăm cuvântului **ocult** sensul de **esoteric**, iar nu de **luciferic**.

“*cronica acasă*”². Aceste stadii ale evoluției spirituale, paralele și concomitente, a omului și a Pământului sunt numite de către ocultiști SATURN, SOARE, LUNĂ, PĂMÂNT, JUPITER, MARTE, VENUS, MERCUR (totul iradiind-tinzând, ca finalitate a efortului spiritual, spre și dinspre stadiul al IV-lea: Pământ)³. În poezia eminesciană, cel mai clar evoluționism ocult al Pământului este cel descris în *Povestea magului călător în stele*; un evoluționism ocult parțial al Pământului există și în *Memento mori* (Regii = spirite ale Personalității-Arhaii și Spirite ale Formei-Exusia-Stăpâniri, Cugetătorul-Orbul-Orfeu = Spiritele Mișcării Dynamis-Puteri, Triada Zeilor = Spiritele Înțelepciunii Kyriotetes-Domniile și Nordul = Spiritele Voinței-Tronuri, lăsându-se spre intuire-continuarea demersului în zona **grădină**, “*arfe atârnate-n crengi*”, apă Vie - zonă în care pot fi deduse Spiritele Focului-Arhanghelii, Spiritele Armoniilor-Heruvini și Spiritele iubirii-Serafimii, dimpreună cu Fiii amurgului, Fiii Vieții-Îngerii).

Pământul, ahrimanic și evolutiv - ocult, prin inițierea întru fire, dreptate (*Demonism*) și adevăr (*Mureșanu*, I-403), sau întru zidirea Eului (*Povestea magului...*), devine un alter ego al Spiritului Poetic-Eminescu. Pământul este primul cerc, din seria de cercuri concentrice, care duc spre Sinele Spiritual, ocultat de fenomenalitate. Această deplasare a formei emblematice spre propria-i esență alcătuiește ceea ce se poate numi geografia dinamică (adică modificări aparente, pentru a lămuri adevărul esențial al lumii, de dincolo de fluctuațiile imagistice).

Spațialitatea cosmică eminesciană nu este autonomă, ci subordonată trecerii - evoluție spre centrul Ocult - Pământul. Orice mișcare evolutivă-cosmică este raportată, permanent, la Pământ-Centrul Ocult. Stelele devin o fluiditate (lunară, căci Luna este semnul acvaticului ocult) echivalentă cu Okeanos al grecilor, care apără esența ocultă: Pământul-Stea (I-303. *Povestea magului...*: “Și-n urmă-ți rămâne pământul-o stea.”) Fluiditatea cosmică, circumscrisă Pământului, poate fi Styxul (Lethe), atunci când apare tendința tranzitorie (luntre, fulger etc.).

De fapt, spațialitatea fluidă cosmică, străbătută cu steaua-vehicol-luntre (*Povestea magului...*, I-304), sau prin fulgerul-luntre (*Luceafărul*, I-132), sau prin luntre, pur și simplu (*Lacul* I-60) - conduce, invariabil, spre insula sfântă (I-234), insula bogată (I-305), spre templul înecat-insulă sfântă (I-306), spre trestii (*Egiptul*, *Lacul* I-35 și I-60), papură (*Scrisoarea IV*, I-114), spre codrul (brazi, stejari - *Scrisoarea IV*, I-114), spre luna-spațiul mitic autonom (*Sărmanul Dionis*, dar și *Povestea magului...*, I-304), care este locul de naștere și de re-energetizare a Magului (*Povestea magului...*, I-304).

² Cf. Rudolf Steiner, op. cit., Ed. Rustania, 1925, p.109-111

³ Cf. Rudolf Steiner, *Știința spirituală*, Ed. Rustania, 1925, cap. Evoluția lumii și omul, p.108-226.

Oricum, spre Pământul Ocult se ajunge prin intermediul elementului activat-lunar: fluiditate a stelelor (“... *Cum izvorau lumine [din a chaosului văi] / Cum izvorând îl înconjur / Ca niște mări, de-a-notul...*”-**Luceafărul**, I-132), a lacului, a fluviului - Nil (**Egipetul** I-35), fluiditate a viselor (visul fetei de împărat din **Luceafărul**, din care vis apare Luceafărul, ca din rotiri de mare și de cer; somnul, în **Povestea magului**... I-301, se naște din fluidul - Oglindă, iar visele se nasc din fluidul - vin magic). Și de aici intervine, necesar, discuția despre forțele care determină geografia eminesciană; Uitarea (Lethe, prin vinul turnat de Mag sau de Cătălin - Hephaistos, sau prin vinul - apa mării (**Odin și Poetul**, I-242), Memoria-Suferință (din structurile vieții falsificate de Ormuzd-cel-fals), Memoria-Vis (ca Anamneză, aducerea aminte a existenței paradisiace; dincolo de circularitățile istorice, este Grădina Paradisului, unde se află adevăratul ombilic al universului psihic și cosmic - ca fuziune a psihicului cu cosmosul, în stadiul Brahma: Muntele, de dincolo de codru, tinzând spre: a) stea, ca ideal (nu ca pluralitate - stele, fluiditate tranzitorie spre Pământ), b) hieratismul ultim al imaginii exprimabile: Soare-Lună, Cosmic) hieratismul ultim sugerat: Cântecul - gând neînțeleș (II-61, **Dintre sute de catarge**) sau Cântecul-ceruri dalbe ale zorilor (I-265-268, **Memento mori**), ca Armonizare Ocultă a Spiritelor Armoniei-Heruvimii. De fapt, cântecul devine gând neînțeleș, ca gând părăsit, părăsire de sine (de sinele personal, fals, fenomenal), în favoarea sinelui impersonal (sinele Suprem).

Apa-Lethe și apa tranzitorie spre mit (în jurul insulei - trestie - templu înecat = bidirecționalitate simultană, spre Hades - Luna și spre Jupiter-Helios) sunt un dat interior, psiho-cosmic, care poate fi asimilat prin îngurgitare - inițiere: zeii, din **Odin și Poetul**, o beau spre a se reenergetiza (uitând amurgul Zeilor!), pajul Cătălin (care “*imple*” cupele cu vin-Lethe) este Hephaistos (Zeus Ocult), care reenergetizează spațiul paradisiac al Pământului (doi tineri singuri [regresiv sacral]→doi copii cu plete lungi, bălaie).

Apa-izvor este apa-impuls spre cercul-munte (severa și neîntrerupta inițiere):codrul cu izvoarele (I-97) este sintagma ce exprimă faptul că, la rădăcina regăsirii de sine, sunt tensiunile labirintului (codrul magic, ca ocean vegetal, care protejează și provoacă totodată, Muntele) și energia resurecțională (izvoarele), între ocean-mare și codrul există doar o diferență de calitate a tensiunii și de conștiință (orientare) a finalității tensiunii inițiatice (spre Munte). În schimb, izvorul, ca și fântâna, sunt prefigurări, deja, în registrul acvatic, ale Muntelui (= efortul constant inițiativ, până la stadiul Mag = Centru, Ombilic al Lunii = Âthman, cu propensiuni interioare spre starea de Brahman).

Deci: I. Planete - Pământ Tranzitoriu (sau Hotar) spre Pământul Ocult (sau Pământul ca Formă Tranzitorie spre Sinele Interior + Ocult): Apa, Codrul. Apoi: II. Pământul tensionat cu

finalitate angajată: a) dublu și simultan tensionat (insula, trestia, templul înecat sau b) monotensionat: copacul (axis mundi, obținută prin reducerea pluralității **codru**, tensională gregar, la singularitatea **copac**, ca evidențiere a conștientizării finalității tensionării), **muntele**.⁴ Sinele Hieratic al Pământului: a) Dubletul geamăn Soare-Lună ; b) Cântecul (suprema hieratizare a Sinelui - Pământ, sine-psiho-cosmic al Poetului - Eu spiritualizat), Logos-ul Sacru, reînnoit în și prin sine însuși (din acest punct de vedere, cântecul devine izotopic semantic cu Magul, care se auto-energetizează, prin cercurile albe - negre ale corbilor, la rândul lor izotopici semantic cu dubletul gemenilor astrali Soare-Lună). Deci: Magul este starea de Eu spiritual, a Pământului Ocult, conținând în el tensiunea (**mare - codru**, ca limită de protecție și materie primă pentru energetizarea sacră) și **cântecul** - ca sublimare a tensiunii maxime, finalitate, în spiritele Armoniei-Heruvimii, conținând în el saturnismul - căldură a începutului, dar și lumină interioară a stadiilor Soare-gazos - Lună-acvatic, dimpreună cu stihiiile ce au reunit, sub semnul armoniei, corpurile (fizic, eteric, astral și Eul [Sinele] Spiritual – foc).

Antropocentrismul eminescian, ca dublare interiorizată a geocentrismului, conduce la o posibilă antropo-cardinalitate geografică (ipostaze umane care, prin cvadridimensionalitatea și cvadriorientarea lor, realizează expresia uman-ocultă a Pământului, ca expresie a Sinelui-Suprem):

I - Verticala Mag → Om ahrimanizat (cu variante masculine și feminine: Luceafăr, Răzvrătit, Restaurator - Mircea - Țepeș, Geniul etc. dar și Ea - fata de împărat, Ea - chipul ispititor din altă lume - cf. *Povestea magului*... etc.). Magul are autoritate și dominanță asupra schemei - cruce, prin posibilitatea de schimbare a semnului (**Memento mori**), prin autoenergetizare (**Strigoii**), prin posibilitatea de control și restaurație a poziției celorlalți ocupanți ai schemei - cruce (*Povestea magului*...). La mijlocul crucii, între cele patru brațe, sub apa Okeanos (sau Lethe), zeii reenergetizați și apa vie reenergetizantă (neamurgirea zeilor).

Demiurgos devine sinonim cu sincopa dintre stadiile evolutive ale Eului Spiritualizat - Pământ (Pământul Ocult), prin determinanta Uitare pentru Anamneza - Remitizare. “*E un adânc asemene / Uitării celei oarbe*” nu e decât prima condiție a realizării sinelui Spirit: a doua parte este promovată de vis: Grădina (**Memento mori**) imperiul cetăților solare din stea (*Povestea magului*...), ”*mândre maluri... unde sfinții se preîmblă*” (I-247, **Memento mori**), sau chiar cuplu hyperionizat - ahrimanizat - paradisiac (*Luceafărul, Sara pe deal, Dorința*, în care cuplul este

⁴ Cf. Rosa del Conte, *Eminescu sau despre Absolut*, Editura Dacia, Cluj, 1990, p.258-259, Simbolismul materiei.

expresia ocultă a Pământului, ahrimannizat, semnul regăsirii de sine - fire - dreptate - adevăr), echilibrat întru armonia - cântec veșnic, prin somnul - armonie a codrului (I-61 sau I-81): “*visând visul codrului / Amândoi ca-ntr-o poveste*”, sau sunetul dulce, sunetul greu al cornului (*Povestea teiului* sau *Peste vârfuri*), în care moartea-pieire este trecerea Styxului-umbră și depărtarea vegetală-acvatică, spre mit - sub semnul Lunii: sau, ca în *La mijloc de codru*, prin dubla direcționare semantică a trestiei, sub semnul Lunii și al Soarelui (ca hieratizare, după depășirea zbuciumului fenomenal **zbor de rândurele**), Luna și Soarele hieratizează energia Eros și energia orfică, în imaginea Eros, sintetizatoare a tuturor potențelor demiurgice; chipul dragei mele (echivalență semantică a la fel de hieratice **flori albastre**).

*

*

*

1. PĂMÂNTUL-TITAN ȘI OMUL

Rău este tot ce nu e drept și nu se conformează firii. Aceasta este concluzia pe care o lasă spre intuire Eminescu - contrastiv față de situația pe care a creat-o Dumnezeu-Ormuzd oamenilor, de a nu se mai auzi, decât în mod excepțional, glasul doborâtului Titan-Pământ (geniul aude glasul Titanului): “*În van pământul mort ne-nspiră câteodată / Din sântul suc al stinsei sale viețe / Gândiri de-o nobilă, naltă răscoală: / Întoarcerea la fire și dreptate*” (*Demonism*, I-229).

Adică, rău este tot ce nu-i echilibrat, tot ce nu se supune Legii Armoniei, căci Firea este gândită de Eminescu conform idealurilor platoniciene: totalitate a ideilor eterne (specii și noumen), plutind (intuibile) deasupra phainomenon-ului, refăcând unitatea absolută a păcii (Nirvana de după ciclul reîncarnărilor, sanscritul **sansarana**).

Pe traseul dintre starea-Om și stare-Geniu, răul este revelat, delimitat față de existența spirituală și convertit în forță contrarie, de creare mitică a lumii (în dimensiunile adevărului și dreptății) revelarea și delimitarea n-ar fi posibile fără intermediarul-Pământ (instigator la revolta anti-ormuzdiană, dar și proiectant al lumii exorcizate de ormuzdianism).

În legătură cu depășirea vălurilor Māyā, trebuie subliniat că, de fapt, nu Pământul este inhibat în funcțiile sale benefice. Nu acesta este blestemul din partea lui Dumnezeu-Ormuzd, pentru că dacă Pământul ar fi cu adevărat afectat, nu ar mai fi posibilă existența cadrului spre care îndemna el însuși să se efectueze revenirea: Firea, căci pentru oamenii-viermi, el, Pământul, este Firea (cel puțin exprimă Firea, sau prima treaptă de percepere a Firii; Fire = starea normală a

armoniei orfice, potrivirea dintre obiect și specia eternă). Cunoscător al lui Rousseau, Eminescu pune semnul egalității între firea eternă (armonia eternă) și Pământ-Natură. Blestemul, deci, nu privește decăderea funcțională a Pământului, ci decăderea-orbire a Omului, individ empiric învăluit în Mâyă și crezând în înșelăciunea-Mâyă; **Omul** este blestemat să vadă Pământul ca stând sub blestem, **omul** este prizonierul propriei becisnicii-percepție, prizonier al Măyei, care-i anulează forța de comunicare cu vigurosul, eternul Titan-Pământ-Natură. Starea de vierme este starea omului pasiv, care se lasă înșelat de aparențe, iar starea de Geniu este starea activă de detașare de phainomenon și ajungerea la noumen, la viziunea asupra formelor eterne, deci, refacerea canalului de comunicare cu mitul și cu componentele acestuia, deci și cu Pământul-Titan. Blestemul Pământului este unul indirect; acela de a nu se putea face perceptibil, în măreția sa esențială, decât celor aleși, care, prin forța lor de împotrivire și conștientizare a blestemului-Mâyă, pot reface starea de Mythos; Geniul se detașează de simțiri și intră cu armele **Fantezie** și **Eros** - din nou, în cântul mitic, regăsind Firea Eternă (implicit, Pământul, izbăvit și izbăvitor).

Euthanasius respinge vălul Măyei și descoperă Firea-Pământ prin Eros-Artă (noțiuni care fuzionează). Ieronim redescoperă Firea-Pământ, prin intermediul pseudo-testamentului lui Euthanasius, dar vălul Măyei nu se dă la o parte decât odată cu fuzionarea lui Ieronim-Geniul cu forța-Eros; abia atunci descoperă el Natura Eternă, insula lui Euthanasius (vezi **Cezara**, II-343). Insula lui Euthanasius este spațiul de exorcizare a lumii (prin conjugarea celor două forțe care animă orice insulă sfântă, subacvaticul lunar și văzduhul solar-jupiterian) și demonstrarea măreției și purității Firii celei Drepte, care metamorfozează moartea în Stare Extatică Eternă (Eul metafizic se contopește cu Firea și participă activ, prin ea, la Dreptul Mers cosmic: starea de mit înlocuiește starea de putrefacție - ca stare de tranziție între ciclurile istorice).

Odin, sinonimul Titanului-Pământ, afirmă că nu trebuie crezut în înșelăciunea vălului-Mâyă (lumea de furtună, durere, arderea și amestecul hidos al gândurilor neferice - **Odin și Poetul**, I-243); trebuie depășită starea de neliniște (cauzată de credulitatea, angajantă a eului empiric) și ajungerea în starea de contemplarea a ideilor eterne dintre care se detașează, ca linie de forță fundamentală, Frumusețea Senină și Eros-ul (dimensiuni ale viziunii poetice de tip clasic): a) “*În seninul, / În liniștea adâncă sufletească, / Acolo vei găsi adevărata, / Unica frumusețe*”; b) “*O, fecioară, / Vin’lângă mine, să mă uit în ochii-ți, / Să uit de lume, ah! să pot uita / Fierea cu care ei m-au adăpat în lume... O, Odin, / Pune-i un sceptru-n mână... Căci ea-i regina frumuseții - a lumii*”(Odin și Poetul, I-242-247). Prin amnezie, cauzată de revelarea Frumuseții Senine și a Eros-ului (în spațiul, maxim activant, al visării poetice), se impune realitatea noii lumi - cea a ideilor eterne. Se realizează anamneza.

Atunci când Luceafărul vede perechea erotizată (a **cătaților** Cătălin și Cătălina, emisferele sferei perfecte-mit) în mijlocul Firii, Hyperion se detașează de sinele său (empiric) înșelat (se detașează de ultimele urme de vâl-Māyā); el lasă specia eternă să dăinuie întru Eros - deci, să exorcizeze lume. Demonizarea lui perfectă, prin autoconștientizarea ei: “*Ci eu în lumea mea mă simt / Nemuritor și rece.*”

Semnul Victoriei Satanei-Luceafăr-Ahriman nu stă în împlinirea personal-individuală, ci în împlinirea Eros-ului depersonalizat (“*Sub șirul lung de mândri tei / Ședeau doi tineri singuri*”), în spațiul remitizat al Pământului (și reciproca e valabilă, evident: Pământul determină re-spiritualizarea totală Ființei-Eu).

*

*

*

2. SĂMÂNȚA-CAIN

Există, între postumele eminesciene, cel puțin trei poeme care pun problema existenței unei entități metafizice originare în lumea-omenire: **Sămânța-Cain** (*Gemenii*, II-72, **Preot și filozof**, I-337, dar, mai ales **Confesiune**, II-137). **Sămânța-Cain** nu reprezintă doar o variantă a Răului, ci și un germene cu profunde valențe antimalefice.

Geniul-Satan face confesiuni omenirii (II-137, **Confesiuni**: “*V-am aruncat în viață, plecați sub anateme, / Să vă urâți din leagăn, să v-omorâți în vain, / V-am semănat în spațiu pe voi, sămânța Cain, / Să curăț am vrut sânu-mi de tot ce-i crud, spurcat, / Și pentru voi anume creai al vieții iad*”.

Expresia **sămânța-Cain** este nu doar un sinonim al **omenirii** (viermii care rod, spre **Revelație** din **Putrefacție**, Titanul-Pământ), ci denumește, în primul rând, antidotul antiormuzdian pe care Ahriman-Satan l-a injectat omenirii, ca vehemență paroxistică, cu funcție soteriologică (autosoteriologică), încă de la Creație (Ahriman este coparticipant la prima fază a Creației). Prin agresarea reciprocă a formelor imperfecte și individual-empirice, se va produce exorcizarea lumii ormuzdiene, ajungându-se la eliberarea într-un nou mit al perfecțiunii. Contaminarea lumii cu **sămânța Cain** însemna măcinarea reciprocă și accelerată a cojilor-măști, a elementelor componente ale phainomenon-ului-distrugerea lumii pervertite a lui Ormuzd-pervertitul și **instituirea** (sau **promisiunea de instituire**, ceea ce-i totuna, căci, în mit, **posibilitate = realitate**, vezi *Arhaeus*, II-495) **lumii lui Ahriman-Satan cel revoltat** - doritor de întoarcere la Fire și Dreptate.

Astfel, prin **sămânța-Cain**, Pământul-titan se purifică, pentru a-și pregăti Revelarea ca stadiu spiritual-Pământ.

*

*

*

3. PĂMÂNTUL OCULT

A. MEMENTO MORI

Poemul *Memento mori* este cel mai “*geografic*” dintre poemele eminesciene, în sensul că Eminescu spațializează și identifică în spațiul lumii reale (a falsului ormuzdian) mai mult și mai insistent decât în oricare alt poem al său (antum sau postum). Poemul pare, la prima vedere, o “*vrăfuire*” ciclopică de cicluri de false sau zadarnice eforturi civilizatorii pământești. Pentru că este o alcătuire gigantescă, ea pare și ciclopică, iar pentru noi, oamenii, ciclopii clădeau neorânduiești, cultivau haosuri. Or, impresia noastră umană nu se potrivește cu intenția sacrală, liturgică, a ciclopului. Avem de a face cu cea mai rafinată și mai complexă Construcție Simbolică (în poezie și în geografie) un aranjament liturgic al formelor, aranjament care răspunde unor impulsuri semantice cu scop soteriologic și exorcizator. Pe scurt, poemul *Memento mori* este poemul geografiei sacre, în cel mai propriu și mai pur înțeles. În plus, se sugerează o evoluție implicită, paralelă și ocultă, a Pământului și a omului, spre un punct final, pe care îl revelăm doar prin privirea panoramică, atotînglobatoare (o panoramă nu a deșertăciunilor, ci a autorealizării astrului-Pământ, prin evoluția în spațiu spiritualizat).

Atunci când “*asiatul*” răspunde: “*Unde este? Nu știu, zice, mai nu știu nici unde-a fost*” - afirmă inexistența, în permanență, a uneia și aceleiași forme - centru energetic al Pământului. Dar, chiar dacă Ninive nu mai există în calitate de centru energetic, ea rămâne ca amintire a unui punct energetic (cândva central) - și, în plus, ceea ce e încă și mai important, se supune unui topos al punctelor energetice, unei scheme a unei geografii energetico-sacrale.

Toată desfășurarea panoramică a punctelor schemei energetice sacrale se produce în interiorul Roții (Cercului) - Visare poetică (visul cu imagini, din stadiul Pământ al evoluției lumii și omului întru spirit – cf. R. Steiner): “*Las ’să dorm... / Îmbătat de-un cântec vecinic,*

îndrăgit de-o sfântă rază... Când posomorâtul basmu - vechea secolilor strajă - / Mi deschide cu chei de-aur și cu-a vorbelor lui vrajă / Poarta naltă de la templul unde secolii se torc - / Eu sub arcurile negre, cu stâlpi nalți suiți în stele .../ Uriașa roat-a vremii înapoi eu o întorc / Și privesc ... Codri de secolii, oceane de popoară ... icoanele-s în luptă ... tot privesc la vo piatră ce înseamnă istoriei hotară / Unde lumea în căi nouă, după nou cântar măsoară...”

Somnul-Visare poetică este calea de abstragere de la fenomenalitate și participare la mit: cântec vecinic, sfântă rază, sub semnul Eros: îndrăgit de-o sfântă rază. Spațiul în care se substanțializează ca pietre, hotare de istorie, pentru energetizarea pe trasee noi (într-o mistică a timpului și a geografiei) este unul sacru, deci pietrele-puncte energetice, subordonate traseelor energetice (scheme energetico-sacrale) stau sub semnul veșniciei, cel puțin ca funcționalitate (subordonare față de schema energetico-sacrală), dacă nu și ca permanentizare-fixare a punctelor energetice: templul “unde secolii se torc”. E adevărat, ”icoanele-s în luptă”, adică formele energetice se golesc reciproc de forța centrului universului (forța sacră individuală): prin lupta dintre icoane, rămâne sacru ansamblul, planul energetico-sacral, nu individualitatea energetică. De observat nuanțarea identității semantice: secolii sunt codri, popoarele sunt oceane. Codrul reprezentând un stadiu de tensionare și conștientizare a finalității tensiunii, superior față de ocean (apă), care nu e decât zonă de protecție, delimitare și acumulare a energiilor-tensiuni, fără conștiința clară a finalității tensionării - rezultă că secolele sunt plănuiți temporale ale cuiva superior stadiului **popoare**: planul traseelor energetice este nu doar imanent, ci, în primul rând, transcendent.

Deci: orice se va petrece în punctele energetice, se va petrece sub ochii și din voința transcendenței, a unui “*ceva*” sacru, dinafara a tot și a toate, dar implicat în tot și toate.

Înainte de a fi însemnate pietrele-traseele energetice, Eminescu creează Semnul Tutelar al Necunoscutului Sacral: Masca. De sub măști, cei fără casă, fără vatră (I-248), deci cu casa în ei și cu vatra în ei: ZEII - aleargă, deci se implică, au topoare = fulgerele lui Thor, focul sacru, prin care modifică traseele energetice, după voința lor: “*Cap de lup e-a lor căciulă, pe-a lor umăr, piei de urs*”. Masca-lup este **mască** și **lup**, în același timp. Este **zeul-lup**. Dacii-daci erau lupi (fii ai lupului). Dar dacii se intersectează semantic (extrem de semnificativ pentru schema energetico-sacrală a geografiei sacre eminesciene) cu Nordul, unde lupul Fenrir îl înghite pe Odin, și rezultă Amurgul Zeilor, apoi îl vomită ca Vidar (fiul lui Odin), reenergetizând o nouă lume. Trupul pulsatil al Lupului este Stomacul Energetic al

Părintelui-a-Toate, al aceluia care nu se arată, deci nu poate amurgii, deși provoacă și conține și revocă toate amurgurile sacrale.

Încă un personaj înainte de a marca punctele energetice ale hărții sacre: Magul. Ca forță abstrasă din semantica temporală, dar care influențează prin semantica temporală. Deci, Magul nu aparține esențial timpului, dar locuiește, ca nucleu de influențare-răzvrătire, în fiecare punct (centru energetic), subminându-i, prin forța mistică a semnului, semantica, deci subminându-i valoarea de centru energetic. În concluzie, nemulțumirile Magului (nici măcar știute de om - idolatru de rând) au cauze și finalitate sacrală “*Colo magul idolatrului îi scrie pe o piatră strâmbe semne / Să nu poată-a le-nțelege lungul secolilor curs*” - e clar că semantica nemulțumirii-semn nu aparține temporalității istorice, ci unei zone transcendente) vor determina reconsiderarea centrilor energetico-sacrali ai lumii, includerea foștilor centri, acum cu statut de puncte energetice, în schema globală, energetico-sacrală, a lumii-evoluție spirituală. Magul este, deci, substitut al Părintelui-a-Toate, anonim deci, sub masca insolitului: Magul e mereu nepotrivit cu zona energetică ce-l include. Mâna nemulțumirii lui întoarce semnele (“*Magul, gard al răzbunării, a citit semnul întors*” I-251): se pornește de la un fond de violență și se rămâne în acest semn de violență ocultă: este labirintul infernal al inițierii. Nu e răzbunare în sine, ci **gard al răzbunării**, deci obligație de a urma Prestabilita Cale, mânat mereu și sever de forța violentă (cu cauzalitate într-un punct mereu anterior: **punctul initium**, păcatul originar, prin care se dezlănțuie traseul energetic al reinițierii, permanente, a lumii). Magul este în turnul maur, deasupra a toate pe care le neagă, adică le mână mereu spre singura afirmație posibilă: re-sacralizarea. Deci, Magul se arată profanului, mereu, ca fiind ceea ce nu e (esența Magului fiind, mereu, una ocultă). Și atunci se pune întrebarea: finalitatea către care conduce Magul-gard al răzbunării, guru al inițierii, va deveni

ÎN CÂMPUL VISĂRII POETICE TOPONIMICĂ MĂȘTILE
SACRALĂ FUNCȚIONALĂ

1. - BABILON
2. - NINIVE
3. - EGIPT
4. - IUDEEA
5. - GRECIA
6. - ROMA
7. - DACIA

8. - NORDUL
9. - NENUMITA FRANȚĂ

Se
intră
în
zona

TAUMATURGII

MAREA

LUPUL FENRIR
ONOMASTICA
SACRALĂ
FUNCȚIONALĂ

1. SEMIRAMIDE
2. SARDANAPAL
3. REGE (OCULT)
4. DAVID
5. SOLOMON

6. ORFEU

NERO
SEMN AL REGRESIEI
MITICE

HALELE-
OGLINDA

ZEII

8. - (1) ZAMOLXE
9. - (2) JUPITER

MĂȘTI UMANE
(se intră în zona ocultă)

11. - (4) TIGRUL ROBESPIERE
12. - (5) NAPOLEON NENUMIT

APA VIE (VISARE POETICĂ)

Figura-2

o finalitate evidentă prin schema sacrală (traseele descrise, prin subordonarea punctelor energetice, desființate mereu ca centri-ombilicuri universale) - sau va rămâne ocultă, o finalitate ascunsă ochilor? Evident, ochilor neinițiați va rămâne ocultă. Finalitatea, pentru ochiul inițiatului, va fi ceva ca rezultată a schemei-geografiei sacrale, ceva care să fie mai mult decât (și să cuprindă) geografia sacrală; ceva de dincolo de simpla însumare (după consemnare) a punctelor geografiei sacre. De aceea, încă de la început semnalăm aparent nefireasca lipsă a unor zone energetice importante și cunoscute lui Eminescu: perioada creștină, civilizația hindusă, civilizația chineză (cu religiile aferente: brahmanismul, buddhismul, taoismul etc.) și, chiar, de ce nu, Continentul Atlantic-Atlantida(**Figura 2**). Toate aceste puncte energetice rămân oculate, într-un Răsărit (vom vedea că Atlantida înseamnă tot Răsărit, căci tentația permanentă spre Apus-Amurg, deci spre renunțare, duce la Răsărit-Revelație, iar Atlantida, după R. Steiner, este zona energetică ocultă în care adepții lui Christos, oamenii solari, s-au retras, spre a salva lumea: abia apoi au migrat spre sudul Asiei, India-hinduismul și spre centrul Steiner: *“Cel care este atins de puterea Ființei solare, îl vede pe Christos venind spre Pământ”*⁵.

Totul trebuie purificat. Aceasta este semnificația răzbunării inițiatice a Magului - un sinonim al lui **furor sacer**, prin care se recrează (re-sacralizează) lumea. Trebuie revenit mereu în punctul initium, în illo tempore, dincoace și dincolo de orice stare tensionată. De aceea, punctele energetice nu dispar decât pe harta profană a lumii, nu și pe harta sacră. Nici oamenii, nici zeii nu dispar - căci oamenii prin inițiere, se zeifică, iar zeii depășesc, mereu, Amurgul, printr-un etern Răsărit. Dincoace și dincolo sunt halele albastre ale mării (halele luminate, I-279), dar și adâncurile Nilului, și adâncul nisipului, izotopic semantic cu marea, apa detensionată, protectoare a sacralului) a) în halele luminate ale mării se retrag, pentru reenergetizare, zeii dacici înfrânți, așteptând nu înfrângerea învingătorilor, ci transformarea stării **Mare** (starea acvatică este starea ocultă a Lunii - vezi R. Steiner, op. cit.), în starea generală a evoluției lumii și umanității; aici, în halele mării, este veșnicul ospăț cu vin-Lethe, descris de Eminescu în ***Odin și Poetul***; aici se vor întâlni zeii dacici, Zalmoxis în speță, cu Nordul (Odin și ceilalți zei ai Valhallei);

b) *“Nilu-n fund grădina are, pomi cu mere d-aur coapte [n.n.: o grădină a Hesperidelor, o Hiperboreea Sacră] / Sub nisipul din pustie cufundat e un popor / Ce cu orașele-i deodată se trezește și se duce / Sus, în curțile din Memphis, unde-n săli lumină luce. - / Ei petrec în vin și-n*

⁵ R. Steiner, op. cit. p. 199, cap. Evoluția lumii și Omul.

chiot orice noapte până-n zori...” “...*Din pământ și de sub mare s-aud sunete ce cresc*”, I-252; Memphisul este un spațiu în care inițierea a avut loc, pe verticala-Munte (piramidă): “*Mur pe mur, stâncă pe stâncă - o cetate de giganți... / Au zidit munte pe munte... ca un vis al mării sfinte ... / ... Colo se ridic trufașe / Și eterne ca și moartea piramidele-uriașe, / Racle ce încap în ele fantezie unui Scald*” - , dar și inițierea prin Logos sacru, căci piramida devine rezultată-scară inițiativă a fanteziei lui Scald (deci visarea poetică eliberatoare de contingent, de fenomenal) și au trecut proba inițiativă supremă: Moartea (Racla). Deci, e normală eternizarea Memphis-ului-Egipt în zona Grădinii Paradisiace, protejată de apa-stare detensionată, sustrasă stării activ-inițiativă, infernale, din labirintul-codru, protejată și de apa-uitare (Lethe) - vinul băut “*până-n zori*” (deci, zonă de protecție este și zona nocturnă) și de **chiot**, ca semn al sacrei resurecții.

Deci: schema punctelor energetice, organizate în geografie sacră, are ca finalitate: re-sacralizarea Lumii și Omului (în cadrul stării de visare poetică-apa-vis, ca formă de cunoaștere suprasensibilă – cf. R. Steiner, op. cit.). Este o schemă realizată dinafară și dinăuntru, de către Dumnezeu Ocult, care-și are ca agent, implicați intern în construcția Ocultă (precedată de Oculta Deconstrucție): Magul (cu alternativele formale Cugetătorul pitagoreic și Orbul sculptor: de fapt, Cugetătorul și Orbul sunt subdiviziuni spirituale, componente ale Magului: acesta se adâncește în cunoașterea suprasensibilă, care-i dictează nemulțumirile, având drept consecință distrugerea formei energetice, distrugerea funcției ei de ombilic universal, prin cugetare, astfel el vorbind pentru fenomenal și căpătând viziunea sacră, ocultă, spiritualizată, datorită căreia semnul pitagoreic devine realitatea adevărată, răsturnând realitatea pretins reală), precum și taumaturgii (situați, din punct de vedere energetic, între Zei și Regi, Orfeu și Dochia).

Schema geografiei sacre cuprinde toponimicele, pentru a putea surprinde orientarea funcțională a schemei (dinamismul ei extern) precum și, într-un plan simbolic și suprasensibil, semnificația simbolurilor-semne, apărute prin dezvoltare schemei (dinamismul ei intern) - în paralel cu onomastica legată de toponimice: de menționat că, întreaga schemă (deci, dubla schemă, toponimică și onomastică) stă sub semnele Visării Poetice (Cunoaștere suprasensibilă) și ale Măștii (Zeitatea Ocultă, revelată doar prin ultimul stadiu al cunoașterii suprasensibile și dincolo de ultimul stadiu; atâta timp cât Eminescu mai e perceput prin logosul profan, zeitatea rămâne ocultată; trebuie perceput Logos-ul Sacru, Grădina cu Apă Vie - numele mistic al eliberării spirituale, al împlinirii Eului):

Deocamdată, la o primă vedere, se pot observa următoarele:

a) cele zece toponimice sunt în cifra tetraktys-ului pitagoreic (10 = numărul creației, numărul lui Dumnezeu-Demiurgos, Dumnezeu Tatăl);

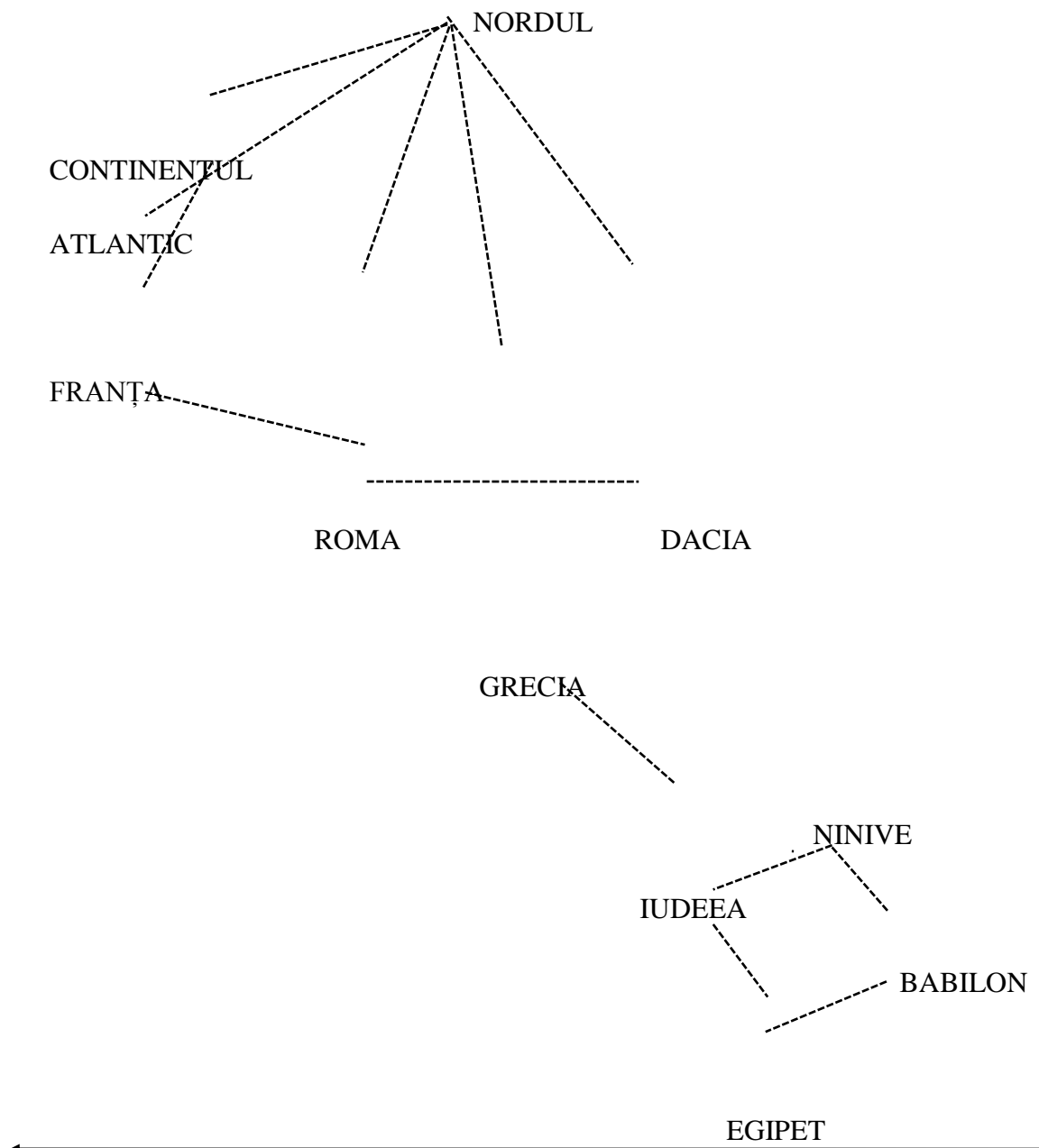
b) prin ultimele trei toponimice se intră în zona ocultă, extrem de labilă semantic; în schema toponimicelor, Nordul apare și în gruparea trei (ocult), și ca zece = 9+1, numărul final, de nerostit (numărul divinității);

c) Nordul (în esoterismul lumii, este locul de origine a Soarelui), deci, va fi cheia revelației, mai ales că îl aflăm și în schema onomastică (Nordul, în *Memento mori*, apare cu natură dublă: spațială și antropomorfă - este **loc** și **zeitate** (Mag) în același timp, este o combinație astro-umană, stihie spirituală cu dublă forță de influențare, în real și în suprasensibil, în acvaticul-lunar, în mineralul-pământesc **foe** și în zona uranică: “stuf de raze lungi, senine”: “Și când steaua se-nalță de pe fruntea lui de rege, / Nordu-atunci cu visuri mândre noaptea lungă și-o petrece. / De pe stânca-n care tronă, el picioare de granit / Le întinde-n fundul mării cel amar și fără fine / Păru-i alb flutură-n vânturi, stof de raze lungi, senine, / Umerii, dealuri de neauă se înalță-n infinit”; de observat epitetul **amar**, pentru infinitul mării: la fel ca în finalul poemului *Memento mori*, unde starea de amărăciune și oboseală-scepticism este starea inițiativă, iar nu, așa cu se interpretează de obicei, atitudine de renunțare și necredință: Eminescu-cel-ocult renunță (dacă tot e să se afirme ceva despre renunțarea eminesciană) la fenomenalitatea ființei sale: el se va înscrie, definitiv, în zona cunoașterii suprasensibile, regăsindu-și Eul Spiritual);

d) schema onomasticii din *Memento mori* îl exclude pe Nero, pentru că acesta nu are existență autonomă, ci este semnul regresiei către mit-cântul despre Troia (evident, nici Troia nu poate fi integrată în schema toponimicelor, din același motiv: ea nu are existență autonomă, ci este semnul regresiei, al revenirii, prin moarte inițiativă, ardere a etapelor, la cântul-armonie-mit; dinspre Regi, stadii degenerate ale sacralului (stadii istoricizate), se regresează, mitic, spre Zei; Zeii, la rândul lor, sunt ipostaze, aparente încă, ale divinului; stadiul cel mai profund, stadiul ocult, fondul cosmic divin, îl constituie stadiul **Măști**);

e) în schema onomasticii se înregistrează 13 nume; sacralitatea lui 13 este cunoscută: este 12+1, numărul vieții și morții; este numărul lui Christos, deci (divinitate solară-vegetală, coborâtă în infern și autopropulsându-se în stadiul resurecțional);

f) de observat, de asemenea, dispunerea numelor-cifre, în funcție de zona taumaturgiilor Orfeu-Dochia (Orfeu, ca și Dochia, sunt făpturi androgine: Orfeu conține în el cugetătorul Pitagoreic-masculin și Orbul Sculptor-feminin - efeminarea este dată de creația interiorizată: “...*înmoaie cu gândirea-i temerară / Piatra rece*”; de fapt, Orfeu-Androginul este demiurg neputincios și prin aruncarea **arfei sfărâmate**, prin care se produce căderea universală-semnalizată, redublat, prin Nero; Dochia este androgină pentru că este stăpână peste Lună și Soare, confundându-se cu Luna-**Monastirea lunii** și cu Soarele-**a soarelui cetate**): Orfeu și Dochia sunt, ambii, în zona mare-oglină (Orfeu e lângă marea-întunecată, Dochia e în zona **mii de valuri, luntre... ce ușor juca pe valuri, argintul apei, fluviul cântării**... “*a mării / Mare-oglină, lâng-izvoarele-nflorite pasc albi c-a mării spume*”), ceea ce face ca zona **Regi** să se oglindească, prin intermediul mării, în zone Zei - și invers (acesta și este motivul pentru care zeii se retrag în halele luminoase ale mării, întâlnindu-se cu Regele Decebal - vezi **Odin și Poetul** (-243). Astfel, deasupra și dedesubtul mării-oglină (trecere spre zona Mythos) sunt grupări de câte cinci (Eminescu, în zona Regi, suplimentează, tocmai cu acest scop, Iudeea, cu încă un Rege: pe lângă Solomon, care formează serie de trei [SSS] cu Semiramide-Babilon și Sardanapal-Ninive, apare și David), 5 conținând și el semnificația divinității, împlinite total prin reflectarea-însumare (SS formează crucea nordică) a ceea ce e deasupra oglinzii și ceea ce este scufundat în Mythos-ul-halele mării, adâncul oglinzii; deci: 5 Regi + 5 (3 ZEI + 2 MĂȘTI Robbespierre este cu masca **tigru**, iar Napoleon Nenumit este Prometeu “ce-a-adus lumii a luminei fericire” și Neptun care “*privește lingușirea mării-adânci*”, în același timp - deci **foc și apă**) + 2 TAUMATURGI (ORFEU - DOCHIA)= 12 (3x4 = ciclu cosmic); se adaugă Nordul. Eminescu este foarte insistent asupra Nordului. Și nu în zadar. Surpriza, ulterioară dezlegării enigmei, este mare. Și nu poate fi dezlegată decât fixând în schema geografică-hartă sacră toate punctele energetice stabilite de Eminescu prin toponimicele din coloana din stânga (descifrând schema geografică se justifică, în mod clar, și alegerea acestor toponimice, și nu a altora, de către Eminescu: Franța și Nordul, apoi Nordul și Dacia, apoi Franța-Nordul-Dacia își au punctele lor comune în zona ocultă a gândirii, își au justificare, într-o cunoaștere suprasensibilă) – **Figura 3**:

SENSUL ÎN CARE SE DEZVOLTĂ SCHEMA ENERGETICO-GEOGRAFICĂ

A GEOGRAFIEI OCULTE – Figura 3

se observă: a) zona REGI este marcată, ca topos, de un patrulater (în ocultism, patrulaterul-pătrat este semnul Pământului, ca simbol al stabilității);

b) în raport cu patrulaterul, GRECIA devine punct (în ocultism, punctul este semnul Aerului, ca simbol al mobilității spirituale);

c) GRECIA și NORDUL sunt puncte polare (ambele simbolizând re-căderea în Mythos);

d) prin unirea extremei NORD cu punctele ROMA, respectiv DACIA (în *Strigoii*, I-69: “*Odin părăsise de gheață nalta-i domă / Pe zodii sângeroase porneau a lui popoară (...) curgând spre vechea Romă / Pe Nistru tăbărâse (...)*” - dar și prin unirea GRECIEI extreme cu punctele ROMA și DACIA, se obține un romb, care poate fi împărțit în două triunghiuri: triunghiul cu vârful în GRECIA, triunghi având, deci, vârful în jos, este semnul **apei** și simbolizează instabilitatea și melancolia: Triunghiul cu vârful în NORD, triunghi având, deci, vârful în sus, este semnul **focului** și subliniază energia maximă și mistică. **Focul pe apă**, însă, nu oferă stabilitate;

e) de aceea, apare migrația spre alte puncte, care să ofere stabilitate; în felul acesta, FRANȚA nu este altceva decât modul de a ajunge, energetic, la spirit neliniștit, pe de o parte - dar. În primul rând, modul de a ajunge la ATLANTIC. E vorba de **CONTINENTUL ATLANTIC**, care în cunoașterea suprasensibilă, este locul unde oamenii solari, atlanții, s-au sustras influenței elementelor luciferice (vezi R. Steiner, op. cit. la Eminescu, **elemente luciferice** ar trebui tradus prin **elemente fals-ormuzdiene**): atlanții au fost cei care au putut vorbi, primii, în numele Spiritului Focului-Christos. Atlanții au migrat, apoi, în India și în Persia, aducând principiul solar să se reflecte în formele divine Brahma și Buddha, respectiv Zarathustra. Iată cum se poate revela Răsăritul Etern (Christos) migrând, cu credință neștrămutată, spre Apus. Iată cum cele mai importante religii, cele mai spiritualizate și mai solarizate (prin atlanți), sunt revelate prin cunoașterea suprasensibilă: creștinismul, hinduismul, buddhismul, zarostrismul.

Să nu se uite insistența eminesciană asupra NORDULUI: NORDUL este, geografic, dar și ocult, în contact cu CONTINENTUL ATLANȚILOR (este zona Soarelui esoteric); Nordul este al Magului (poziția Magului este, totdeauna, în punctul cardinal al Nordului. Nordul este Ținutul-Grădină a Hesperidelor (paradisul ocult). Deci, Magul-Nord ne-a condus (așa cum l-a condus, inițiativ, și pe Eminescu) spre Mythos-ul recuperat: “Sulița (lui Odin) pe loc s-oprește, se preface-n d-aur cruce.” Sulița-rază (indicație și chemare-invocare a solarității) va călăuzi cunoașterea suprasensibilă spre cruce-Christos (Spiritul Suprem al Focului, al Solarității), trecându-se prin infernul inițiativ-moartea inițiativă.

Este victoria ocultă: “*Odin moare - Tibrul este a credinței lui sicriu*” (moarte inițiatică-sicriu, pentru resurecția prin Credința-cruce-aur) - de observat că versul are trei majuscule, repartizate stânga-centru-dreapta: O - T - C. Să le analizăm, conform ocultistului englez George Muchery:

O: Venus-Balanță-Aer (cercul = spirit);

T: Soare-Leu-Foc (cruce = natura: sacrificiu și suferință);

C: Mercur-Gemeni-Aer (semicerc = suflet).

Deci: focul-energie spirituală maximă se înalță, pe vârfurile triunghiului mistic = desăvârșire autonomizare a Spiritului-Sine. Victoria obținută de Leu se află printre semnele instabilității, ale labirintului ocult și ale dualității, care trebuie stăpânită energetic, prin inițiere: Balanța și Gemenii - stăpâniți de Leu (central). Soarele este dobândit prin înfrângerea instabilității (Mercur jos) și apropierea semnului Iubirii-Credință: Venus sus. Apa vie devine, astfel, în finalul demersului inițiatic, numele mistic atât pentru a) o modalitate de cunoaștere (visarea poetică), cât și pentru b) stadiul ultim, de inițiat, transcens în starea Paradis:

a) “*Din aghiazima din lacul ce te-nchină nemurirei / E o picătură-n vinul poeziei... / Și de-aceea beau paharul poeziei înfocate*”;

b) “*... în țara unde fug a lumii zile... / E un loc cu apă vie într-un șes încântător. / Cine bea din el nu moare*”.

În ce privește finalul aparent disperat: “*Dar la ce să beau din lacul ce dă viață nesfârșită, / Ca să văd istoria lumii dinainte-mi repetită, / Cu aceleași lungi mizerii s-obosesc sufletu-mi mut?*” - aceste versuri sunt **CAPCANA, INFERNUL INIȚIATIC** - căci, este evident că acela ce urmează cale inițiatică, din geografia inițiatică, descrisă de noi mai sus - depășește fenomenalitatea-mizerii-suferință-absurditate: ajuns în stadiul de **atlantul-ființă solară**, inițiatul va reconsidera fundamental datele ființei sale și ale drumului inițiatic parcurs. Nu rămâne nici o îndoială că stadiu atlant-Hristos elimină, tocmai prin statutul său de stadiu mitic, orice percepție de ordin fenomenal (percepție infiltrată, și acesta este firesc, cu elemente fals-ormuzdiene, mizerie, suferință, absurditate, zădărnice). Deci, însuși titlul (subtitlul) **Panorama deșertăciunilor** este o capcană inițiatică: pentru omul profan, aflat în precaritatea fenomenală, lumea s-a desemantizat, rezultând deșertăciunea; pentru omul care s-a inițiat, prin intermediul traiectoriilor geografiei sacrale, lumea (cu totul altă

lume decât cea fenomenală, din punct de vedere calitativ) s-a resemantizat, devenind Mythos-puritate-apă-vie.

B - POVESTEA MAGULUI CĂLĂTOR ÎN STELE

Nu părăsim (temporar) poemul *Memento mori* (foarte dens în sugestii asupra geografiei sacre eminesciene), decât pentru a sugera că Eminescu își răsfrânge concepțiile esoterice (viziunea suprasensibilă) asupra întregului cosmos. Se va observa, însă, că întreg cosmosul înseamnă tot Pământul, mereu Pământul - de fapt, nu doar în sensul geocentrismului, ci, în primul rând, în sensul concepției ocultiste conform căreia Spiritul Uman se autoperfecționează în paralel cu astrul său (Pământul), parcurgând, în sens evolutiv, o serie de stadii cosmice: Saturn, Soare, Lună, Pământ etc.

Pentru ca afirmațiile de mai jos, legate de semnificațiile oculte ale poemului *Povestea magului călător în stele*, să nu fie suspectate (prea mult) că merg în direcția unei atrageri a textului eminescian spre o interpretare gata confecționată - este necesar a stabili, încă dintru început, o premiză necesară (se va putea vedea dacă și suficientă). Premiza se referă la modul de a aborda textul poemului *Povestea magului călător în stele*: este sau nu este un text inițiativ, sau, măcar, despre inițiere? Răspunsul îl vom da abia după o scurtă problematizare, implicând știința mitologică:

a) însuși titlul dat de Călinescu (*Povestea magului călător în stele* - conformându-se conținutului manuscrisului eminescian, ms. 2259, f.52-81, fragm. și în ms. 2276, II, f.27-29) implică termenul de basm; or, basmul, conform folcloricii secolului nostru, este un **mit degradat**;

b) mitul este, după Mircea Eliade, o "**povestire sacră**"⁶, mitul, deci, implică revelarea, prin cuvânt, a forțelor ce ajută omul căzut să revină în illo tempore; textul mitului este, prin el însuși, tentativă de recuperare a lui illo tempore - deci, implică demersul inițiativ (cuvânt și acțiune sunt concomitente în mit);

c) în *Povestea magului*..., ca și în mitul folcloric, există schema inițierii: **împărat = stadiul consumării forței sacre → fecior de împărat = stadiul de germene pentru re-inițiere** (recuperare a energiei sacre) → magul-guru, inițiatorul; în plus, există trasată, în mod clar, calea inițierii, calea obstacolelor, a probelor inițiatice: **urcarea muntelui, de către feciorul de împărat, spre zona Mag.**

Aceste lucruri trebuie acceptate, altfel ar fi anulate orice demersuri de consolidare a științei mitologiei. Odată acceptată premiza (*Povestea magului*... este poem despre inițiere), nu este înafara posibilului ca toate afirmațiile și acțiunile Magului să aibă conținut inițiativ; prin

⁶ Mircea Eliade, *Aspecte ale mitului*, Ed. Univers, Buc., 1978.

urmare, se poate deduce că *Povestea magului...* este un poem inițiativ, un poem care comunică rezultate ale demersurilor cunoașterii suprasensibile. Partea cunoscută (sensibil) - mitul aparent este doar vârful icebergului suprasensibil, disparent, ocult (spiritul nevăzut, autorecuperat în divin).

Dacă aceste lucruri sunt acceptate, nu mai rămâne decât să ne punem întrebări în legătură cu tainele revelate de Mag, cu semnificația acțiunilor Magului, cu obiectele-stadii cu care ia contact Magul (căci Magul este ombilicul universului energetic, spiritual, al poemului) - și să încercăm să găsim răspunsuri, care să liniștească, într-o măsură cât mai mare, efervescența întrebărilor noastre. Din punctul de vedere al autorului acestei lucrări, răspunsurile cele mai apropiate de logica internă a poemului *Povestea magului...* le oferă indicațiile cunoașterii suprasensibile, conținute în cartea lui Rudolf Steiner, *Știința spirituală*.

În legătură cu poezia eminesciană (dar nu numai: multe dintre problemele poeziei le regăsim, sub o formă sau alta, și în proza eminesciană), întrebările care se ridică sunt multe. printre altele, de ce apare Luna, la Eminescu, ca spațiu a) transcendent b) dar, totodată, geamăn Pământului, conformată din elemente pământești (cf. II-303, *Sărmanul Dionis*, viziunea asupra topografiei lunare: munți, stânci, bucați de pădure, codru antic, fluviu măreț, insule cu scorbură de tămâie și cu prund de ambră, dumbrăvi, flori, gândaci etc.); mai exact, Pământul și Luna, în mod egal, apar la Eminescu re-structurate ideal - dar, repet, amândouă în mod egal (în mod similar “*descojite*” de vreo eventuală față reperabilă în cadrul lumii reale). Și, apoi, de ce spațiul transcendent nu este numit cu nume de spațiu mitic: rai, paradis, Eden etc. - de ce Lună? Și, apoi, tandemul Soare-Lună apare, la Eminescu, nu atât ca un simbol al succesivității cosmice implacabile, ci ca o simultaneitate de imagini și stări (fata de împărat, Lună și Luceafărul-Soare Negru, în *Luceafărul*, Soare-Lună și “*chipul dragei mele*”, în *La mijloc de codru...*, “*Înzestrat cu o închipuire urieșească, el a pus doi sori și trei luni*”, în *Sărmanul Dionis*, II-3303, sugerându-se, prin 2 sori și 3 luni, o progresie gradual-calitativă dinspre Soare spre Lună, lucru pe care ocultistii îl au în vedere, când discută evoluția spiritului și astrului său-Pământ, în seria Saturn → Soare → Lună → Pământ etc.) - simultaneitate care patronează și semantizează structuri și stări pământești, (a se vedea hyperionizarea Ei și lunificarea Lui, în tandemul mitic final, **doi tineri singuri → doi copii cu plete lungi, bălaie**, tandem care re-sacralizează Pământul, în *Luceafărul*; revelarea Erosului, ca structură de profunzime a Pământului, în *La mijloc de codru...*; “mobilarea” Lunii cu elemente pământești, dar cu impulsuri luciferice, care vor produce, în *Sărmanul Dionis*, căderea cuplului instaurat prin palingenezie etc.). Deci, nu e vorba, la Eminescu, doar de un geocentrism ptolemeic, ci de viziunea

Pământului, ca un șir de ipostaze care, poate, au fost cândva, succesive și disociate, dar pot fi revelate și ca stări dinamice, evolutive, în cadrul stării numită **Pământ** - stare unitară în dinamismul ei ocult. Pământul-stare spirituală reunește titanismul (vezi *Demonism*) cu starea pirică (“Și-n urmă pământul rămâne - o stea”, I-202). În *Luceafărul*, Luna (**fata-lună între stele**) și soarele Negru (Luceafărul; ocultistii menționează că, în stadiile Saturn-Soare lumina este întunecată, lumina este una interioară, spiritualizată)⁷ apar întâi, în spațiul-vis al Pământului (starea de vis cu imagini este specifică stărilor Lună-Pământ, afirmă Steiner în op. cit., p. 156 și p. 178), apoi, Pământul se etajează, împlinit mitic, lăsând înafara sa Luna și Luceafărul-Soare Negru.

Viziunea cosmică eminesciană, atunci când apare pregnant (*Luceafărul, Povestea magului..., Scrisoarea I*), este o viziune circumscrisă viziunii pământești, stării-Pământ (în *Scrisoarea I* - “lume, lună, soare și stihii” înseamnă, de fapt, Pământ + Lună + Soare + Spiritele-stihii, care produc evoluția spirituală a astrilor). E altceva decât Pământul, atunci când Eminescu descrie zboruri și trasee cosmice - dar, mereu, în relație cu Pământul, convergente spre Pământ etc.

Cel puțin în *Povestea magului...*, descrierea acestor lumi care formează preajma spirituală a Pământului, care se raportează la Pământ și intersectează, în mod constant și necesar, Pământul - este una în care cititorul pătrunde ca într-un labirint de neînțeles pentru conștiința lui limitativă la realitate-rațiune. Pământul, aici, a dispărut ca element de descriere, fiind păstrat, mereu, ca o stare deschisă, nedefinitivă, aflată într-o permanentă efervescentă semnificativă a formelor și structurilor, într-o permanentă stare de erupție către alte locuri decât cele intuite ca fiind proprii Pământului - și, totuși, abia așa, prin circumscrierea sa unor structuri colaterale, oculte, Pământul devine o realitate complexă (o complexitate care impune o dinamică ontologică și gnoseologică, întreruptă, de sincope existențiale, în stadii - și, apoi, reluată, de fiecare dată, în fiecare stadiu ajungându-se pe planuri diferite și superioare).

Pentru descifrarea labirintului efervescent absolută nevoie de un alt demers decât cel eminent rațional (care este ratat de la început, căci este respins de însăși natura inițiativă a textului): este nevoie de cunoașterea suprasensibilă, de demersul analitic de tip ocultist - ceea ce ne-a determinat la o lectură paralelă a textului eminescian și a *Științei spirituale* a lui R. Steiner (cel mai important ocultist al secolului XX, care a sintetizat datele ocultismului milenar). În capitolul de față, nu facem decât să sugerăm ocultismul care nutrește semantica versului eminescian - căci o adevărată paralelă completă (pornind de la calea sugerată de noi) poate face oricine, punând cele două texte

⁷ “... lumină pur spirituală, care înafară este întunecată” - R. Steiner, *Știința spirituală*, Ed. Rustania, p. 130.

alături. Se va vedea (în cazul în care va fi acceptată lectura sugerată de noi) că George Călinescu a aruncat mult prea neglijent afirmația sa, în legătură cu *Povestea magului...*

Povestea magului călător în stele este foarte asemănătoare cu *Mureșanu* (n.n.: nici vorbă: *Mureșanu* schițează funcționalitatea ahrimanică a Pământului, antrenând în scepticism și revoltă ahrimanică pe anumiți oameni - Geniile, pe când *Povestea magului...* este poem de inițiere ocultă întru evoluția spirituală a Pământului)... Mult mai stângaci, aruncată în vâlmășeala inspirației (N.n.: și totuși, câtă ordine suprasensibilă!), ea are informitatea unui bronz răcit și părăsit înainte de a i se fi dat o formă hotărâtă.”⁸. La fel, pripită mi se pare și catalogarea drept “*sideromanie*” (G. Călinescu, op. cit., I-288) a preocupării eminesciene de a explica, la modul ocult, legătura dintre lumina stelară și corporalitatea pământească.

La început, a fost spiritul pur. Magul și Împăratul sunt Oreste și Pilade - deci, sunt același spirit în două trupuri-conformații: deci, esențial, există ambii întru permanență (cf. R. Steiner - corpurile căldurii aduc Timpul, celelalte sunt Permanență), doar că, în evoluția spirituală, se produce impresia unei diferențieri-departajări, în care se păstrează fondul spiritual (Magul), ca fond de energie primară, iar pe acest fond se produce sincoparea stărilor-faze de evoluție a spiritului stare-Pământ (aparenta moarte a împăratului) urmată de reluarea stadiilor de pe prima treaptă, până, mereu, la o treaptă superioară celei a precedentului stadiu (fiul de împărat, care se duce spre Mag, spre a fi inițiat; apoi, reluarea cercului pe spirală, urmând stadiul călugăr, ca irosire a forțelor sacrale, dobândite ca Fiu de Împărat - dar nu o irosire totală, dusă până la capăt: Călugărul, ca fost împărat-decrepitudine sacrală, s-a oprit la stadiul zbuciumat: claustrat în mănăstire, cu zvâcniri tot mai slabe spre cenușa fostei ființe, cuprinsă de febra autodistructivă: “*Pe focul cugetării a presurat cenușă, / Ci sub cenușă-ard însă consumatori cărbuni. / Atunci visul mării s-a șterge-n a lui gând / Când peste spuza sură se va turna pământ.*” Treptat, impulsurile spre trecuta stare se transformă în impulsuri spre o viitoare stare-lume, stare viitoare care-l ispitește sub forma unei ființe-înger care nu se poate materializa în stadiul următor: “*E-aievea acea ființă... / Dar nu-i aci în lume... E sufletu-unei moarte, / Pe care-nsă eu însumi pot ca să-l reaprind. / Pot s-o topesc în forma de lut care s-o poarte / Și idealu-eteric în lut eu pot să-l prind, / Dar nu aici - Aicea de viață n-are parte; / Vom merge-n lumea unde trăiește mai departe.*” Se observă:

a) insistența asupra ideii imposibilității împlinirii-cu-ideal **aici**: “*Aicea de viață n-are parte*”, “*nu aici*” -

⁸ George Călinescu, *Opera lui Mihai Eminescu*, vol. I, p. 25, Ed. Minerva, Buc., 1985.

b) pe de altă parte, oscilația între ideile de reluare și continuare: “*E sufletu-unei moarte, / Pe care ... să-l reaprind*” - “*vom merge-n lumea unde trăiește mai departe*”. Concluzia firească: noua lume este stadiul de depășire calitativă și extensivă a **lumii-aici**, preluându-i și restructurându-i **lumii-aici** atât trecutul, cât și viitorul - deci, lumea nouă este o lume care include și presupune anterioritatea **lumii-aici**, înglobează, își circumscrie fostul stadiu, **lumea-aici**).

Cunoașterea stadiului consecutiv este, mereu, rezultatul unui dat suprasensibil, deci este cunoaștere suprasensibilă: a) fie drumul de urcare a muntelui, depășirea ruinelor (“*acolo printre ruini*” I-291), a prăvălirii (“*stejar prăvălit*”), a îmbătrânirii-decrepitudine prin tolerarea invaziei vegetale (“*stanuri bătrâne cu mușchi acoperite*”), depășirea furtunii infern inițiatice (“*Furtuna la caru-i lungi fulgere-nhamă... / Vuiește a vântului arfă de-aramă*”) în favoarea invaziei semanticii luminii revelație (“*Și-n ceruri se-ncurcă auritele zodiacii*”) și transcenderii în Mythos (“*Și dracii la râuri adun licapodii*” - forța Lupului Mistic-Fenrir, Amurgire și Zori ai Zeilor, prin îngurgitare și regurgitare), ajungere în piscul-Âthman, de deasupra fenomenalului-nori-Mâyā: “*Deasupra-ăstui munte cu fruntea sterpită, / Deasupra de lume, deasupra de nori, / Stă magul*”, b) fie prin zbor și starea de visare revelatorie a Mythos-ului, stare obținută prin mijloace magice, oglinda-ochi magic deschis spre lumea de dincolo, de aici-acum: “*Pe-oglinde cea neagră, profundă și largă, / Încet-încet pare o umbră de-argint* (somnul, prin care se revine la originar, la visul-Mythos: stele-imperii I-303, steaua somnului redătător de visare-Mhytos “*de visuri, de umbre, de cântec e plină*”), c) fie cunoașterea suprasensibilă a lumii ca stadiul viitor, prin ochiul magic din frunte*, ochiul ciclopic, sau ochiul reptilian, prin care se emit și se receptează, precum afirmă parapsihologia, bio-radiațiile α , β și mai ales γ : “*Și raza mă iubește, mângâie a mea frunte... / La mijlocul de aer, în sfera de lumini / Din frunte-mi se retrage raza de cristal, / Ea prinde chip și formă, o formă diafamină, / Înger cu aripi albe...*” (I-308).

Magul, ca fond energetic permanent pentru evoluția spirituală a Eului-Pământ, în lumea suprasensibilă, este sinteza Spiritelor Înțelepciunii (Kyriotetes-Domnii), a Spiritelor Voinței (Tronuri) și a Spiritelor Mișcării (Dynamis-Puteri)⁹. (Aceste spirite își reiau de la capăt misiunea, de fiecare dată când se trece la substanțializarea evolutivă a următorului stadiu-astu spiritual din serie). Magul este întruchiparea spiritelor înțelepciunii, deoarece dinspre fondul de înțelepciune cosmică-

* Ciakras-ul (roata) al șaselea (yoga), de unde energia va migra, spre eliberare și comunicare permanentă cu cosmosul, în ciakras-ul al șaptelea-moalele capului. Vezi M. Eliade, *Yoga*, Gallimard.

⁹ R. Steiner, op. cit., p.124-125.

Magii se transmite fiecărui novice rezumatele ființării oculte întru cosmos (vezi I-293), mitul despre stele, moarte, geniu, trup, spirit, cosmos, haos etc.). Magul stăpânește mobilitatea exacerbată a stihilor eterice ale lumii, stăpânire exercitată prin privirea-spirit: “*Aruncă pe lume el ochii lui suri*” - și prin cartea zodiilor: “*E-o carte ce nimeni în veci n-o citește /Cu semne strâmbе întoarse-arăbește: / Sunt legile-n semne din ăst univers*” (semne strâmbе, întrucât deviază și depășesc această lume, mereu în favoarea altei-altor lumi). Deci, Magul unește Înțelepciunea cu Voința, pentru a reflecta Voința în spațiul ceresc¹⁰. Magul se azvârle în cosmos, provocând substanțialitatea să-și găsească refugiu mereu sub ocrotirea altor și altor Spirite ale Formei (Exusiai-Stăpâniri), revelate, treptat, în fiecare din stadiile astrale ale Pământului-Spirit evolutiv: “*Se suie-n vârful de munte... / ... în infinit el zboară*”, “*Din vârful de munte-n în spațiu iar s-aruncă*” etc.(I-305).

Fiul de Împărat apare după stadiul stele-copile (“...când stelele din ceriuri / Erau copile albe cu părul blond...” I-287) și lumi grădini: “*țările-nflorite*” (I-287), stăpânite, încă, de îmbătrânitul Împărat (părintele decrepit, stadiul care cere reînnoirea, prin moarte inițiativă și naștere ocultă, a forțelor sacrale). Acest stadiu este al stării de agregare “*căldură*”, “*corpuri de căldură*”¹¹: este stadiul Saturn (“*iarna e blândă primăvară*”, plus vagi senzații vizuale și olfactive: “*umbre cu miros pe-a salei întins rond*”). Fiul de împărat devine formă distinctă, urcă muntele spre Mag, deci, contribuie, alături de zona **Mag**, la activitatea Spiritelor Formei și Spiritelor Personalității (Arhai-Începători): stadiul fiu de Împărat, alături de stadiul de Mag, este, mereu, întemeietor, în fiecare din succesivele lumi. Magul, ca fond cosmic, va rula, drept co-autor la ctitorirea lumilor, stadii similare, dar specifice, totuși, fiecărei etape-lume-astu din serie: Fiul de Împărat, succesor al Împăratului, este succedat de Călugăr - fost Fiu de Împărat. În atmosfera de căldură a lui Saturn (primul stadiu de evoluție suprasensibilă a Pământului) se ivesc acum (vezi R. Steiner, op. cit., p.127), “*lumine care când se-aprind, când se sting... câte o fulgerare care brăzdează spațiul*”. Iată expresia acestei stări la Eminescu, după desprinderea distinctă a Fiului de Împărat, ca Spirit al Formei și Spirit al Personalității: “*Furtuna la caru-i lungi fulgere-nhamă*”. Acestea sunt Spiritele Focului (Arhangeli). Vocea care se aude vibrând în mintea Fiului de Împărat este aceea a serafului (Spirit al Iubirii): “*Seraful își sfârșise vibranta-cugetare*” (I-297), seraf care precede, ca voce expozitiv-înfăptuitoare, povestea în-făptuirii îngerilor (Spiritele Vieții, Fiii amurgului-Angeloi). Datorită Magului, unit cu Fiul de Împărat, se dezvoltă Armonia (Heruvimii-Spiritele Armoniilor), și se ajunge de la somn fără vise (“*O umbră de argint*”, I-301), la stadiul evoluției spirituale a Pământului, numit Lună, ca stare

¹⁰ R. Steiner, op. cit., p.125, p.121.

¹¹ R. Steiner, op. cit., p.124-125, p.125, p.121.

de vis cu imagini: I-302 “ *Te duce [somnul] cu dânsul în lumea de vis... Aici lumea-antică urmează-a ei trai*”... “*Palate de-argint se ridic gânditoare / Și regii sunt îngeri cu aripi de-arginți*”.

În stadiul Saturn al evoluției Spiritule a Pământului, lumina e întunecată (fața îngerului: “mărgăritar vânăt” - în “*oglindea neagră*”).

Așa cum din apă, prin îngheț, apar sloiurile (tot apă, dar alt stadiu)¹², tot așa apar Soarele, din stadiul Saturn, și Luna, din stadiul Soare. Luna și Soarele se însoțesc, însă, în simultaneitate, Luna învărtindu-se în jurul Soarelui¹³, dar existând și stadiul când Soarele și Luna formează un singur astru (la Eminescu, vezi forma gregară a luminii din debutul *Luceafărului*, când stadiul **Soare Negru-Luceafăr** și **Lună-fată de împărat** coexistau în nebulozitatea originală, indistinctă, **rude mari împărătești**).

Toate grupele de Spirite, de până acum (ale înțelepciunii, Voinței, Mișcării, Personalității etc.) au avut, drept unică finalitate, perfecționarea stadiului spiritual Saturn al astrului spiritual Pământ (implicit, aducerea Magului - fond cosmic, la stadiul de Om Spirit (Âtma sau Âthman). Va urma un nou ciclu, repetând acțiunile tuturor grupelor de spirite mai sus amintite, cu scopul de a perfecționa structurile spirituale ale unui al doilea stadiu spiritual al astrului spiritual Pământ - stadiul spiritual **Soare** (implicit, aducerea Magului la stadiul de Spirit al Vieții, Budhi - R. Steiner, op. cit., p. 141).

Din acest moment, Magul va părăsi Muntele Saturnian și se va azvârli în infinitul cosmic, pentru a putea lucra la regruparea acțiunilor Spiritelor, pentru apariția stadiului al doilea al astrului spiritual Pământ: Soarele. (Soarele este stadiul spiritual al Pământului, când inconștiența este un somn fără vise, pe când Luna e stadiul de inconștiență, ca somn cu vise. Soarele este stare gazoasă, Luna este stare acvatică): I-304 “*Se suie-n vârf de munte, o stea din cer coboară - / O stea, vultur de aur, cu-aripele de foc, / Pe ea șezând călare, în infinit el zboară, / Stele sclipeau sfinte și-n cale-i făceau loc*” (se poate concluziona că Fiul de Împărat și-a încheiat ciclul inițiativ saturnian, unindu-se cu stadiul Âtma al Magului - fiul inițiat s-a retras, noul ciclu îl întemeiază activitatea continuată, în nou registru, cu noi finalități, a Magului - fond cosmic al evoluției Spiritului). Elemente solare: stea, stele, foc, aur - sclipesc.

Îngerii depun blânde rugăciuni “*l’a lumii trepte albastre*”, deci haosul infinit, premiza noului stadiu spiritual, e albastru-gazos, specifica stare de agregare a Soarelui fiind gazul). Stadiul de

¹² R. Steiner, op. cit., p. 110

¹³ R. Steiner, op. cit., p. 160

stele deasupra și stele dedesubt (și-n poemul *Luceafărul*, și-n *Povestea magului...*: I-304 ”*Deasupra vedea stele și dedesubtu-i stele*”) nu este cel al vizualizării profane a luminii, ci al vizualizării sacre a luminii (zborul Magului printre stele este **tunet rănit**, deci, se explicitează non-vizibilitatea profană, punându-se accentul energetic pe audibilitatea enorm tensionată; spre deosebire de **fulger ne-ntrerupt**; în *Luceafărul*, poezie în care sacrul este rafinat, spiritualizarea luminii este subînțeleasă, căci, în zona deplasării Luceafărului-Hyperion, deplasare retrospectivă și de autoanulare a stadiului Personalitate individuală - nu sunt decât Hyperion și Demiurgos, energii spirituale supreme: nu se mai pune problema că, în afara Logosului Sacru, Mistic, ar mai încăpea vreun neinițiat, pentru care cuvintele să se înjosească energetic, prin explicitare). Magul va zbura spre Lună, vede lumina albastră (de data aceasta, albastru nu va mai fi gazos, ca la etapa **Soare: a lumii treaptă albastră** = treptele de văzduh-aer, ci **albastru** va sugera apa albastră, starea de consistență-spiritualizare specifică etapei-**Lună**): I-304 “*Căci la un punct albastru privirea-i ațintită / L-a chaosului margini un astru blând ușor* [gazosul Soarelui e îngemănat cu lichefierea-Lună, prin dubla epitetizarea a astrului: **blând ușor**]... *O zi mai are încă și-ajunge-n luna lui* [posesivul **lui** subliniază nu faptul că Magul e băștinaș și proprietar spiritual al Lunii, pentru că, în continuare, vorbește despre o următoare etapă-stea, care-i steaua nașterii lui, văzută, prin clarviziunea magică, din stadiul-Lună: “*Cu ochii plini de lacrimi la aceasta privește / Ce lumina albastră mergându-și drumul său: / Ce liniștită-dânsa, în pace eminesciană pășește, / O, cum iubesc eu steaua unde m-am născut eu*”].

Se ajunge, din nou, la stadiul Spirite ale Armoniei (în cadrul dualității albastre aer-apă, Soare-Lună) “*Mai e-n tot universul o stea plină de pace / Neturburată vecinic de ură, de război*” - dar Pământul, ca stadiu al Focului (căci starea de agregare specifică stadiului spiritual **Pământ** este focul), era deja prefigurat, din secvența zborului hipnotic: “*Și-n urmă-ți pământul rămâne - o stea*” (de fapt, poziția Pământului trebuie raportată dublu: a) față de vis, Pământul e-n urmă, pentru că, abia începând cu Pământul, se dezvoltă, prin seria Pământ-Jupiter-Marte-Venus etc., visul cu imagini; pentru Spiritul Fiului de Împărat, însă, care e în curs de inițiere, Pământul e în față, ca un deziderat spiritual, în sfera focului);: apoi, vulturul cu care pornește Magul, din vârful muntelui, către Soare-Lună (ca stadii spirituale) este de foc-aur (**vultur de aur, cu-aripe de foc**). Stadiul **Pământ** nu se obține decât printr-o recapitulare a stadiilor anterioare: **Saturn-forme de căldură** (“*în funii lungi el rupe al nourilor voal*” I-305), **Soare-forme de gaz** (“*Din nourii cei mai deși el luase o bucată*” I-305), **Lună-forme de apă** (“*A mării unde-albastre alunecă-nspumate*” I-305) → către “*insule bogate cu mari grădini de laur*” (**laurul**, simbol al victoriei Sinei spirituale) I-305,

care este stadiul Pământului-perioada Atlantidei (Continental Atlantic) și atlantiilor, ca refugiu al Spiritelor Focului, nepenetrabile de elementele luciferice. Călugărul găsit-intersectat de Mag aici, este Atlantul, stăpân peste templul de apă înecat, I-306 (ca și trestia, templul atlantic, ca simbol al stadiului **Pământ** pur, se bazează pe partea sa spirituală din Luna-apă: **îneecat**). Ființa eterică pe care o visează Călugărul (*“El cheamă cu cântarea-i o umbră ce-a visat”*, I-306) este prefigurarea simbolică a celorlalte stadii spirituale ale Pământului, stadii necesare, care atrag, la modul magnetic, lumea sa spre ulterioare stadii spirituale: *“Ispită neagră dânsa? [Magul îl privește, în acest timp, pe Călugăr, de sus, din precedența aer-apă: “Ca geniul văzduhului el stă”, pe-o stâncă suit, dominând valurile mării - parcurse “în lună... valul mării amar”] Un geniu rău, o, nu e / ... când ca un vis argenteu plutește blânda lună... La mijloc de aer, în sfera de lumină! / Din frunte-mi se retrage raza cea de cristal! / Ea prinde chip și formă, o formă diafană, / Înger cu aripi albe, ca marmura de pal... haine argintie coprind membrele sale ... pe frunte-o stea de foc... Când noaptea-i însă-i caldă, molatecă și bună, / Atunci o chem din mare, atunci o chem din lună / ... Și ea venind din noapte ca o rază de soare / Coboară, pe-a mea frunte nebună, visătoare, / Pân’se preface-n chipul ce l-am visat mereu”* (a se observa, pe lângă calitățile de spirit superior și complex ale arătării: **înger-haine argintie-pe fruntea-i de foc**, faptul că realizează comunicarea în mod telepatic, ea, rază de soare, folosind canalul de comunicare al ochiului ciclopic, din frunte) I-309, I-311: *“Iar sufletul... o parte ce-n mine-a mai rămas / Să zboare-unde-l așteptă amorul în extaz, / Să zboare unde partea-i cea jună, dulce, pală / Plutește printre stele... iar stelele-i țesală / Un corp de raze blonde... [corpul de foc al spiritului, posibil, însă, să fi venit, ispititor, dinspre următoarele stadii ale Pământului-foc: Jupiter, Marte, Venus etc.] / ...norii cei lunateci [stare gazos-acvatică, solar-lunară, deoarece Soarele-Luna, într-o anumită perioadă eminesciană evoluției spirituale, coexistă] prin stele ce sună [sonoritatea este și ea, o senzație dezvoltată în epoca evolutivă solar-lunară] / Și ne-am dori cum raza dorește-o altă rază [erosul-foc apare în stadiul spiritual **Pământ**]... // Dar nu se poate încă... căci corpul meu de lut / Un sclav greoi și rece - e sclav - dar e astut [penetrația, în zona **Pământ**, a elementelor luciferice, produce solidificări grosolane și astuția-viclenie; pentru a se sustrage influențelor luciferice, spiritele pământești se retrag în Atlantida, unde-și păstrează, sau recapătă, starea de rază]; I-313: *“E-aievea acea ființă, visele-ți nu te mint, / Dar nu-i aici în lume... E sufletu-unei moarte, / Pe care-nsă eu însumi [Magul spune] pot ca să-l reaprind / Pot s-o topesc în forma de lut care s-o poarte / Și idealu-eteric în lut eu pot să-l prind, / Dar nu aici. Aicea de viață n-are parte; / Vom merge-n lumea unde trăiește mai departe.”* Atma, din stadiul saturnian final (Omul Spirit) se transformă în Buddhi*

(Spiritul vieții, universal - stadiul solar e primul care perfecționează această stare). Apare, după **Pământ**, starea de **Moarte**, provocată de însăși natura omenească. Eul individual capătă extracorporalitate. Corpul fizic → eteric → astral → Eu spiritual (Sinea spirituală - Manas) - toate aceste componente ale Eului sunt dezvoltate, treptat și pe rând, în stadiile de revoluție ale astrului spiritual **Pământ** (în stadiul **Saturn**, respectiv **Soare**, **Lună**, **Pământ**, **Jupiter** etc.). Călugărul-atlant se ține departe de lumea simțurilor - de ispita luciferică: atlantii erau discipolii Spiritului Focului, Christos. Ființa luminoasă care-l cheamă îi confirmă statutul de discipol al lui Christos-focul - și îi propune stadii de evoluție ulterioare, superioare. Nu **aici-aci** - ci în lumea în care ființa luminoasă, pe de o parte, e re-aprinsă, pe de altă parte trăiește mai departe (preia și își însușește trecutul și viitorul stadiului de evoluție spirituală-**Pământ**, continuând astfel seria inițierii lor începută cu Împăratul, Fiul de Împărat, Călugărul).

Nici vorbă, deci, de “*Învălmășeală a inspirației*” (G. Călinescu, op. cit.): Eminescu urmărește, în *Povestea magului...*, să descrie Ființa Spirituală, cu structurile ei evolutive, într-o veritabilă “*cronică acasă*” a urmelor evoluției, urme percepute suprasensibil. Descrierea nu se-nterupe, ci sugerează atracția lumilor, reunite în Călugărul-Mag (Călugăr adept al lui Hristos-Focul, intersectat, în acțiunea de perfecționare a Ființei Spirituale, cu Magul-fond cosmic al evoluției spirituale - atracție spre toate fazele evoluției spirituale.

Este o răstignire a Omului Solar-Hristos, în:

VERTICALA 1 - Mag - treimea de fond, stabilă în permanență;

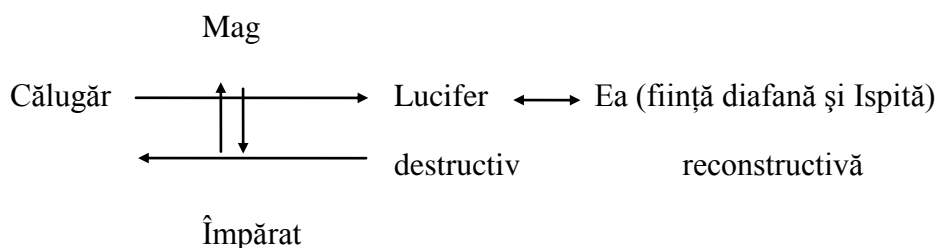
2 - Împărat - fața evolutivă a Magului (Timp și moarte, deci de la saturnism-Timp, la pământesc-Moarte);

ORIZONTALA 3 - Călugărul - Hristos, ispitit de

4 - Lucifer (ascunsă forță ce degradează și restructurează materia suprasensibilă în lumi) ↔ cu reversul Chipul-ispită-Ea (dar Ea - ca o “cronică acasă” dinamică, purtând semnele tuturor astrilor în care se întrupează ocultul **Pământ**). Ea ↔ Lucifer e forța dinamică pe orizontală (opusă călugărului, reticent la mișcare) - a Magului-Împărat (dinamismul verticalei inițiatice → desacralizat → re-inițiatice).

Călugărul, situat în stânga crucii care reunește punctele antropocardinale - poate fi situat și în centrul crucii Antropocardinale: este nevinovat de tot și vinovat spre tot, împăcat întru cântec (“O

arfă de aramă cu coarde ruginite”), dar chemat-ispitit spre toate zărilor-cântec, disponibil, la modul pur, pentru înscrierea în mereu noi, alte lumi-cruci – **Figura 4**:

Verticala Mag \longleftrightarrow Împărat: tranzit pe dedesubtul Crucii (fond cosmico-spiritual)

Orizontala Călugăr \longleftrightarrow Lucifer-Ea: tranzit pe deasupra Crucii – **Figura 4**
(forțele de perfecționare spirituală)

Și Luceafărul conține elemente clare de ispitire, pentru reconstruirea lumii inițiale-lumea gregară, luminoasă, mitică (rude mari împărătești): Luceafărul și fata-Lună se ispitesc reciproc (Soarele Ocult și Luna ocultă con-viețuiesc, într-o perioadă, apoi se rup unul de altul, Luna, cu forțele ei spirituale, angajându-se în realizarea stadiului spiritual **Pământ-de-foc**). Rezultatul va fi: separarea definitivă a stadiului Soare Negru-Luceafăr, într-un demonism cosmic, potențial - de stadiul **Pământ** re-mitizat prin **Luna Spirituală** (Fata-Lună a preluat forțele necesare spirituale de al Soarele Negre, hyperionizându-se - și acum lucrează asupra forțelor, abia trezite, ale noului ei stadiu

spiritual, **Pământul**. Elementul masculin, din cuplul mitic final, este supus, fascinat și transformat într-un docil cooperant erotic).

*

*

*

5. SPRE ȘI ÎN BURICUL PĂMÂNTULUI (MUNTELE SOLAR ȘI MÂNĂSTIREA LUNII)

Treptat, ne vom reîntoarce la *Memento mori*, unde se află cea mai clară descriere a ombilicului universal al stadiului spiritual **Pământ**. Nu înainte, însă, de a menționa stadiile tensiunii creator-spirituale, care concentrează, treptat, întreaga energie spirituală în ombilicul Pământului.

I. a) “Căci era un întuneric ca o mare fără-o rază” (*Scrisoarea I*, I-101);

b) “Peste câte mii de valuri stăpânirea ta [lună] străbate” (*Scrisoarea I*, I-101) și “Privea în zare cum pe mări / Răsare și străluce, / Pe mișcătoarele cărări / Corăbii negre duce” (*Luceafărul*, I-121);

c) “Și întunecata mare” (*Floare albastră*, I-45) și “Scânteie marea lină, și placele și sure / Se mișc una pe alta ca pături de cristal [Marea-sarcofag]; / Pe undele încete își mișcă legănite / Corăbii învechite scheletele de lemn” (*Împărat și proletar* - I-52);

d) “Astfel Grecia se naște din întunecata mare / Poartă-n ceruri a ei temple ... / Marea, lin cutremurându-și fața, scutur-a ei spume / Repezind pe-alunecușul undelor de raze-o lume ... / Mai albastră decât cerul, purtând soarele pe față, / Ea reflectă-n lumea-i clară toată Grecia măreață. / Câteodată se-ncrețește și-și întunec-al ei vis ... / Și pe valuri luminoase oceanul lin le saltă [nimfe], / Orice unde lingușește arătarea lor cea naltă, / Pe nisipul cald le-aruncă marea-n jocu-I luminos; Oceanicele corpuri ca statuie de ninsoare, / Strălucesc la părul negru ce și-l uscă ele-n soare / Pe-a lor perini nisipoase lenevite languros. / Apoi fug să-mpopuleze verdea noapte dumbrăvană ...” (*Memento mori*, I-254).

Câmpul semantic al apei este potențat de către structura semantică a codrului (izotopic semantic cu **pădure dumberavă** etc.), într-o eternă penumbră - sugerând valențe de propensiune spre prima treaptă a spiritului universal. Codrul mai poate fi o ultimă **“față tensională”** a lucrurilor, apa, însă, apare ca un ecou rămas între lumi.

Apa semnifică spațiul protector și potențator al sincopei dintre lumile-stadii spirituale (întuneric - ca marea fără raze). Pe de altă parte, cel puțin în aparență este docilă față de energiile aflate în acțiune, pentru construcția lumii-stadiu spiritual; ea reflectă placidă, și potențează modificările corporale ale lumii, tensionările creatoare de corporalități; b) Luceafărul se folosește de **mare-mișcătoare cărări** (deci, nu cu voință autonomă, ci cărări imprimare conform unei voințe exterioare mediului-fundament, apa: voința Luceafărului); c) Ea reflectă-n lumea-i clară structurile conformate de Spiritele Armoniei: Grecia măreață; marea se-ncrețește și-și **întunec-al ei vis**, dar, câteodată, în funcție de voințe din văzduh, voințele spiritelor se reflectă și dau naștere visului-apăsate, iarăși, apa care suportă **“amprentarea”** unor acțiuni exterioare ei; poate ajunge să împrumute chiar și dorința de moarte - ca dematerializare esențializată-schelet: marea mișcă, pe undele ei, corăbii-schelete, ca devenind mare-sarcofag (dorința de extincție, însă, nu este autonomă, sau specifică apei, ci este **“amprenta”** dorinței Geniului pesimist-Cezarul) - sau dorința de viață-naștere: naște, aparent, Grecia; și totuși, **marea-Okeanos** (dacă o socotim funcțională pentru protecție și potențare) sau **marea-Lethe** (dacă o socotim funcțională pentru uitarea stadiilor spirituale, ruptura de anterioritate, pentru consolidarea în simultaneitate), pe lângă lingușire (lingușește arătarea nimfelor), ea trimite, născându-le și direcționându-le forțele-nimfe, spre zona **codru-dumberavă (verdea noapte dumberăvană)**: nimfele parcă ar fi și parcă n-ar fi făpturile apei (le lingușește, de parcă nu ar fi făpturile ei) dar, tot ea, le saltă, le naște, sau, cel puțin, le face posibilă ivirea, pentru a stabili legătura cu zona **codru**. Nimfele sunt spirite de dincolo sau de dincoace, care găsesc în apă (ca zonă) un culoar de evacuare a ceea ce e prea mult (sau periculos) aici, și de receptare a ceea ce se pot numi Spiritele Modificatoare, dinafară venite.

II. **Codrul** e legat de o altă formă a apei decât **marea** (sau fluviile, râurile); **izvorul-apa scară**, mistică, prin care se reînnoiesc energiile (izvoarele, din acest punct de vedere devin izotopice semantic cu nimfele, care fug **să-mpopuleze verdea noapte dumberăvană**, de fapt trec la acțiunea tensionantă a creațiunii progresive, modificatoare, către perfecționarea stadiului spiritual-astu). De aceea, la baza structurilor cosmice binare, din **Revedere**, stă **codrul cu izvoarele**, ca entitate-spațialitate unitară, căci fără izvoare, fără energia mistică, nu ar fi posibilă nici o formă de tensionare

energetică spre zona munte: nici **codrul**, nici **pădurea**, nici **dumbrava** (I-71) “Ajuns-a el la poala de codru-n munții vechi, / Izvoară vii murmură și saltă de sub piatră” - de observat tangența directă a energiei resurecționale, etern reîmprospătătoare, revitalizantă - la zona munte-piatră.

Mijlocul de codru poate fi ori zona de unde începe muntele inițiativ de piatră, ori zâna-miracol de unde încep treptele-revelației: “adâncu-i [balta] se pătrunde / Și de lună și de soare / Și de păsări călătore / Și de lună și de stele / Și de zbor de rândurele / Și de chipul dragei mele” (revelația supremă-hieratică: a) lună-soare, păsări-zbor inițiativ, b) lună-stele, rândurele-organizare a noii lumi spirituale, c) eros-ul, ca forță supremă de conducere și coeziune în noua lume).

III. Codrii aiurând (“Codrii negri aiurează și izvoarele-i albastre / Povestesc ele-nde ele numai dragostele noastre” - **Scrisoarea IV**, I-116) marchează (având izvoarele ca bază energetică) tensiunea-dorință sau tensiunea-voință, ajunsă la punctul paroxistic, de transcendere¹⁴. Cf. **Figura-5**

¹⁴ Cf. E. Schuré, op. cit., p. 42: “Acolo (în adâncul pădurilor hyperboreene) apare primul frison al Invizibilului, viziunea lumii de dincolo. Pentru aceasta, pădurea încântătoare sau teribilă a rămas dragă rasei albe. Atrasă de muzica frunzelor și de magia lunară, ea revine mereu aici, pe parcursul vârstelor sale, ca la o fântână a lui Jouvence în templul bunicii sale Hertha. Aici dorm zeii, amorurile sale, misterele pierdute”, p.44 - Ramura de vâsc (“creanga de aur”) a fost numită, în tradiția esoterică a Albilor Europei, Aesc-Leyl-hopă, ceea ce înseamnă «speranța vindecării se află în pădure». Grecii au schimbat denumirea în Aesculap ...”

ANEXĂ LA PAGINA 138

Arbori uniți cu mreje de păianjen

LUNA

fanta din cer

oglindea

DOCHIA

copaci în nouri

dumbrăvi de aur

codrii de argint

păduri de aramă

NOR

CETATEA SOARELUI

GRĂDINA ZORILOR

MUNTELE

FLUVIU

LUNTRE

DE

CEDRU

PALAT DE STÂNCE SURE

LAC

MONASTIREA LUNII

NOR

CETATEA SOARELUI

GRĂDINA ZORILOR

COSMIC

FLUVIU

LUNTRE

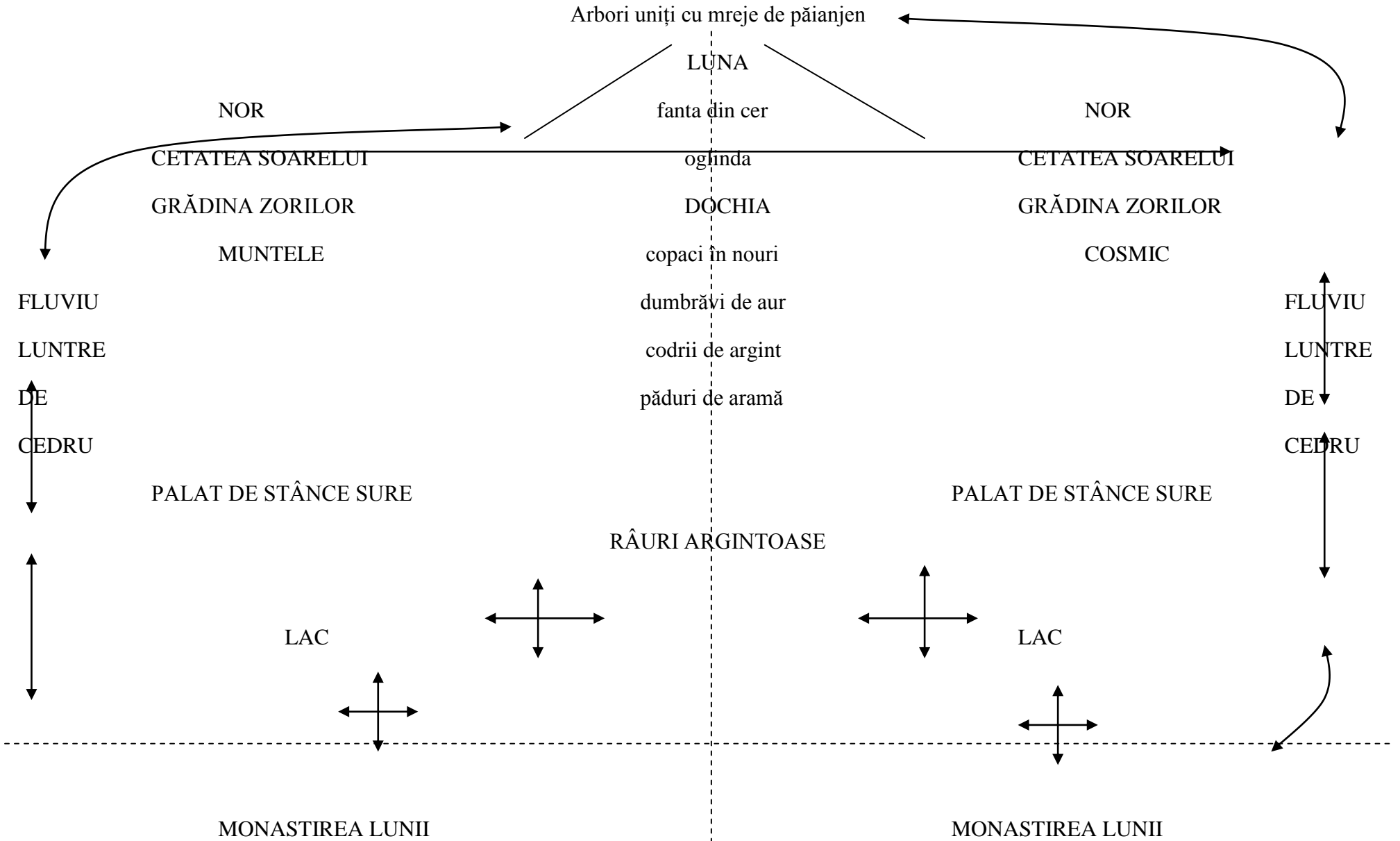
DE

CEDRU

PALAT DE STÂNCE SURE

LAC

MONASTIREA LUNII

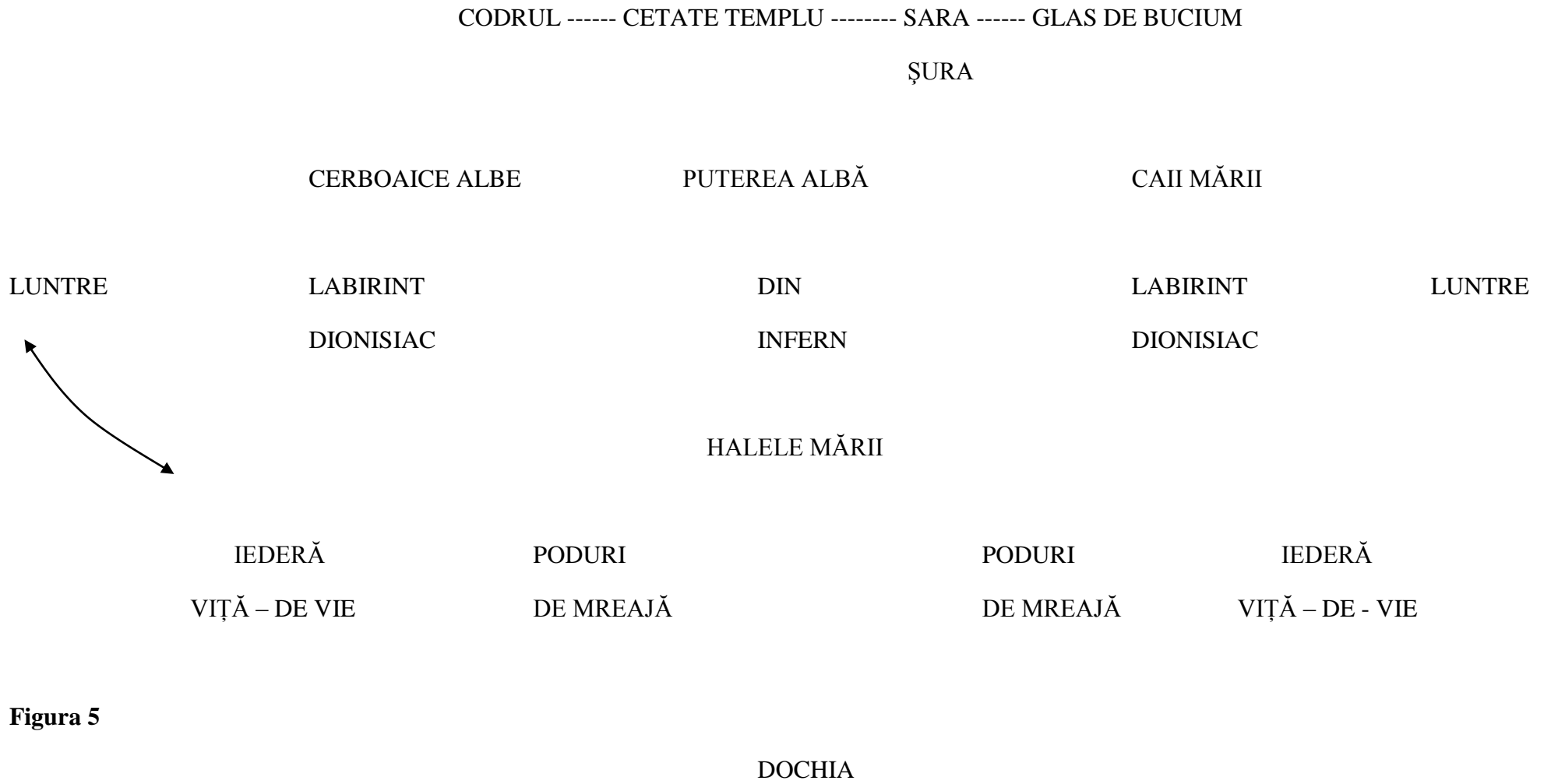

Figura 5

Transcenderea, de obicei, se operează prin zona-culoar spre spațiul mitic: **munte**¹⁵ - dar munte poate fi, din punct de vedere funcțional, și **insula**, care se smulge din zona *apă* (tensionată până la valoarea de **codru acvatic**); căci codrul poate fi considerat, și el, la rândul lui, apă vegetală, ocean vegetal, cu specificul: stare de tensionare (spre munte-inițiere sau spre revelația directă: apariția zânelor, cerbilor albi, cailor albi ai mării, bourilor, apariția casei-Eros din **Călin** I-66 etc.). Sau **templul înecat** din **Povestea magului** ..., insulă cu structură ordonată întru sacralitate.

Muntele poate fi a) de-tensionat, în cădere: valea (“*Toată lumea după dânsa [harfă], deal ei sunet atârnată, / Ar fi curs în văi eterne, lin și-ncete ar fi căzut ... / Caravane de sori regii, cârduri lungi de blonde lune / Și popoarele de stele, universu-n rugăciune, / În migrația eternă de demult s-ar fi pierdut*” - **Memento mori**, I-257) sau b) tensionat, în forma vertical-suitoare a muntelui (“În munți ce puternic din codri-s-ardică”, I-291, **Povestea magului** ...), sau a insulei (“*Insulele se înalță cu dumbrăvile de laur*” - **Memento mori**, I-261), sau a axei lumii figurată prin copacul-centru al spațiului sacru (“*Și surâzând vom adormi sub înaltul, / Vechiul salcâm - Astfel de noapte bogată, / Cine pe ea n-ar da viața lui toată?*” - salcâmul are atributele mitice ale ascensiunii sacre și ale eternității, căci **vechi** are aici sensul creat, dintotdeauna, pentru propensiune în cerul-transcendent-pentru totdeauna; de asemenea, salcâmul este cel care determină renunțarea la această viață, pentru stadiul noapte-bogată, misterul transcendent).

În această zonă semantică, centru al spațiului sacru, Eminescu va construi, în **Memento mori**, un complex transcendent, unic în întreaga sa operă: **RAIUL DACIEI**¹⁶. Geografia sacră, aplicată asupra buricului lumii, în viziunea eminesciană, conține o adevărată structură de inițiere și auto-energetizare:

a) în partea de jos a hărții spațiului sacru, se identifică halele mării, prin ieșirea spiritelor active, cailor albi ai mării (Puterea Albă a Infernului-culoar de inițiere spre Forța Solară), însoțitori ai forțelor revitalizante-izvoare: “*Lâng-izvoarele-nflorite pasc cai albi c-a mării spume*” (I-264) și ai lumii: “*Caii lunei albi ca neaua storc cu gura must din struguri [secțiunea cailor lunari, din valea monastirei lunei I-268, alcătuind labirintul dionysiac] / Și în sara cea eternă veseli nechezând ei*

¹⁵ Cf. Rosa del Conte, **Eminescu sau despre Absolut**, Dacia, Cluj, 1990, p. 173: “munții cei înalți (...) sunt liberi de îmbătrânire ...”.

¹⁶ Cf. V. Lovinescu, **Dacia hiperboreană**, Ed. Rosmarin, Buc., 1994, p. 30: “... pare bine stabilit că Dacia a fost sediul Centrului Suprem într-o vreme foarte îndepărtată”.

fug” (zona lunară este zona văii potențatoare a ascensiunii muntelui, prin intermediul punților-mreje inițiatice): “*Monastirea alb-a lunii*” transpare “*prin diamantească fină de paingen pânză*”);

b) zona **monastirea lunii** este, și ea, un munte, ca și cel solar, dar invers, detensionat; monastirea lunii este imaginea reflectată, în registrul acvatic, umed,

c) a Muntelui Solar, cu Cetatea Soarelui și cu Grădina Zorilor: “*Pe acea poartă din munte iese zori în coruri dalbe*” I-265, “*Într-o lume fără umbră e a soarelui cetate*” I-267;

d) Dochia, obținută de Eminescu ca zeitățe androgină, reflectând Luna (prin fanta cerului de tipul celui al lui Anaximandros), dar legând Luna (prin traseul executat de luntrea cea de lebezi trasă) de Soare: după trecerea fluviului-râu cu cai de umbră (lunari) I-264, stâncile “*în cer se-ntind*”, și apare imaginea **Soare**: “*Soarele trecând pe codrii a lui roată de-aur moale*” I-264; Dochia-Lună stă la masă cu zeii solari, pe Muntele Cosmic (zâne și zei coboară, însă, și în Infern-umbra verde, la **cerboaicele albe și caii mării**);

e) Există o rețea foarte deasă de zone **Râuri** (fluvii), **lacuri**, cu dublă funcție: oglindire și separare-unire (hotare bi-tensionate, bidirecționate); prin această rețea se obține oglindirea zonei **Munte-Solar** din zona Labirintului dionysiac, dar și separarea amnezică (prin apa-Lethe) a zonelor-trepte de inițiere, a sferelor de sacralitate: Zona **a soarelui cetate** e separată de zona **monastirea lunii** prin zona **lacuri limpezi** (zona intermediară de sacralitate este zona **zori**) : “*Acolo sunt lacuri limpezi ... / Într-o dulce și umbroasă, viorie atmosferă, / Se ridică dintre lunce ... / Monastirea alb-a lunii*”; în plus, râurile-fluvii susțin tensiunea verticalei inițiatice (Muntele Cosmic ca Râu Demiurg);

f) ascensionalitatea inițiatcă pe Muntele Cosmic-Ombilic Universal este marcată clar, prin zone vegetale-codru, cu capacitate de iluminare-revelație distinctă (la fel ca în basme): păduri de **aramă**, codri de **argint**, dumbrăvi de **aur**, cu poiene constelate (par a fi trepte de inițiere alchimică).

Avem de a face, deci, cu un complex sacru, închis în propria-i orbită de funcționare: în centru, Muntele Cosmic (tensionat și detensionat: Cetate extravertită a Soarelui și Monastire introvertită a Lunii intermediare de fluviul-Lethe, cu valoare mai curând anamnezică decât amnezică, al Zorilor Armonici: “*Pe acea poartă din munte iese zori în coruri dalbe*”), iar în jurul

și printre sferele de acțiune spirituală, hotarele inițiatice, de tip acvatic (râu, fluviu, lac) sau vegetal (codru, pădure, dumbravă). Bineînțeles, se adaugă o vastă rețea de văluri care ascund și revelează, protejează și demască: **umbra, norii, iedera, vița-de-vie, zidurile (muri) de frunze, podurile-pânze de păianjen, scările de flori, perdele** chiar (I-266: “*sunt lăsate largi perdele*”).

Deci, nu e doar o Grădină a Paradisului, imuabilă în staticismul ei extatic, ci un complex dinamic al zonelor sacre alternative (întuneric-lumină, Soare-Lună, umbră-ocean de lumină etc.). Există și structuri artificiale (sau aproape) de **palate, scări netezi, colonade, bolte, manastire, cetate** - dar salvate de contactul permanent cu semantica naturală, topindu-se în și revenind ca evidențe din fondul natural (prin comparații efectuate în zona naturală a semanticii termenului cu care se compară: marmoră albă **ca zăpada**, marmura **ca ceara** - și prin preajma imediată, fizică, a naturii: palatele, de pe Muntele Cosmic, sunt precedate de **zimbrii codrilor, șivoaie de stele** etc. - și sunt urmate de **oștiri de flori ca stele topite, fluturi care ard**. Singurul aspect static al acestui complex-ombilic universal îl reprezintă acea cronică imagistică a miturilor, care poate fi și “cronica acasă” de care vorbește R. Steiner: înregistrare, în straturi și zone fixe, a urmelor acțiunilor evolutive ale astrilor spirituali, ale forțelor spirituale, care construiesc și deconstruiesc stadiile perfecționării spiritului (de remarcat că această cronică-Mythos sau “*cronică acasă*” este desfășurată pe zidurile “*manastirii*” Lunei, Eminescu având în vedere, poate, că stadiul **Lună** e mai apropiat de stadiul spiritual **Pământ**, decât stadiul **Soare**, căci seria ocultă este ... Soare-Lună-Pământ ...): “*Și-n odăile-înalte din frumoasa manastire / Sunt pe muri tablouri mândre, nimerită zugrăvire / Ale miturilor dace, a credinței din bătrâni ...*”*

prof. dr. **Adrian Botez**

* Considerăm necesar să precizăm, acum, la finalul acestui capitol, că termenul de **ocultism** se dovedește impropriu, atunci când este folosit în legătură cu activitatea unor cercetători profunzi, ai unei științe originare, unice și unitare, vitale și atotintegratoare - cum sunt R. Steiner, René Guénon sau V. Lovinescu, Mihail Vâlsan, Marcel Avramescu dar și a unor poeți inițiați, ca Eminescu. Este vorba de **tradiționalism**, adică de păstrarea nealterată a semnificațiilor spirituale ale acelei planete care a fost Pământul, acum 6000-8000 de ani. Etnograful și istoricul contemporan Marija Gimbutas concordă, în opiniile de profunzime, cu poetul român Eminescu, autorul poemului **Memento mori**: “România este vatra a ceea ce am numit Vechea Europă, o entitate cuprinsă între 6500-3500 î.e.n. (...) A fost o perioadă de reală armonie în deplin acord cu energiile creatoare ale naturii ...”

